

Τόμος δωδέκατος Συνδρομή ἰτησία : 'Εν Ἀθήναις, ἑρ. 10, ἐν ταῖς ἑκαρταῖς ἑρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑρ. 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτήσιαι - Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὅδὸς Σταδίου, 6

δρίζονται αἱ πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἡμῶν; Ἐκ-
τὸς τῶν σχέσεων τῶν γεγονότων, δὲν υφίσταται
ἄρα γε μετὰ τῶν ἀνθρώπων σπουδαία τις σχέ-
σις αἰσθημάτων; Δὲν ὀφείλομεν ἄρα γε πρὸς ὅσους
ζῶσι ὑπὸ τὸν αὐτὸν μεθ' ἡμῶν οὐρανὸν τὴν ἀρω-
γὴν οὐ μόνον τῶν πράξεών μας ἀλλὰ καὶ τῶν
προθέσεών μας; Εἶσα ἀνθρωπίνη τύχη δὲν πρέ-
πει ἄρα γε νὰ εἶνε δι' ἡμᾶς πλοῖον ὅπερ κατευο-
δοῦμεν διὰ τῶν εὐχῶν μας; Δὲν ἀρκεῖ οἱ ἀνθρω-
ποι νὰ μὴ βλάπτωσιν ἀλλήλους, πρέπει νὰ βοη-
θῶσιν ἀλλήλους, πρέπει νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους.
Τὸ σύνθημα *Urbi et orbi* εἶδει νὰ εἶνε ἡ αἰωνία
καρυγὴ ὅλων τῶν καρδιῶν. Τὸ νὰ καταρᾶται τις
οἰονόηποτε, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἔτι. καὶ ἐν παρόδῳ
ἔτι, εἶνε ταῦτόν πρὸς τὸ ν' ἀντιπράττει κατὰ
τοῦ μεγάλου νόμου, ὅστις καθίδρυσεν ἐδῶ κάτω
τὴν συγκοινωνίαν τῶν ψυχῶν, καὶ εἰς ἣν ὁ Χρι-
στὸς ἔδωκε τὸ γλυκὺ ὄνομα ἀγάπῃ.

Αἱ σκέψεις αὗται μοὶ ἐπῆλθον ἐν ᾧ ἐνεδύμην,
ἐσκέφην δὲ προσέτι ὅτι πρέπει νὰ ἱκανοποιήσω
τὸν Γεροπέτρον. Ὅπως ἀποζημιώσω αὐτὸν διὰ τὸ
αἰσθημα τῆς πρὸ δλίγου κατ' αὐτοῦ δυσχερείας
μου, ὀφείλω νὰ τῷ παράσχω τεκμήριον τῆς πρὸς
αὐτὸν συμπαινεῖς μου· τὸν ἀκούω ὑπομένοντα
ἐν τῷ δωματίῳ μου· ἐργάζεται· θέλω νὰ τῷ κά-
μω ἐγὼ, πρῶτος, τὴν γειτονικήν μου ἐπίσκεψιν.

Ὁ γδὴ πρῶτὴν ὥρα. Εὗρον τὸν Γεροπέτρον ἐ-
νώπιον τραπέζης φωτιζομένης ὑπὸ μικροῦ λαμ-
πτήρος καπνίζοντος, κατασκευάζοντα χονδροει-
δεῖς θήκας ἐκ ναστοχάρτου, καὶ ὑποτονθορύζοντα
μετὰ τῶν ὀδόντων του δημῶδες τι μέλος. Ἐν
τῷ δωματίῳ του δὲν ὑπάρχει πῦρ καίτοι τὸ ψύ-
χος εἶνε δριμύ. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡμιάνοιξα τὴν
θύραν ἔρρηξε φωνὴν εὐθύμου ἐκπλήξεως.

— ὦ! σεῖς εἴσθε, γείτονά μου, ἐμβάτε λοι-
πόν! δὲν ἐφανταζόμην ὅτι ἐξυπνήσατε τόσον πρῶ-
τ' δι' αὐτὸ τραγωδῶ σιγὰ, σιγὰ, ἐφοβοῦμην μήπως
σὰς ἐξυπνήσω.

Τί εὐγενὴς ψυχὴ! κ' ἐγὼ τὸν ἔστειλλον εἰς τὸν
διάβολον, ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἐμερίμνει τόσον περὶ τοῦ
ὑπνου μου!

Ἡ ἰδέα αὕτη μὲ συνεκίνησε, καὶ τῷ ἀπέτεινα
ὡς γείτων τὸ καλῶς ἤλθε, μετὰ διαχύσεως, ἡ-
τις τὸν κατευχαρίστησε.

— Μὰ τὸν Θεὸν, μοῦ φαίνεσθε καλὸς ἀνθρω-
πος καὶ μοῦ ἀρέσει ἡ συντροφιά σας, μοὶ εἶπε διὰ
τόνου στρατιωτικῆς ἀφελείας, σφίγγας τὴν χεῖρά
μου· δὲν μοῦ ἀρέσουν ὅσοι βλέπουν τὸ πλαγινό
τῶν δωμάτων ὡς σύνορον, καὶ μεταχειρίζονται
ὡσάν ἀγρίους τοὺς γείτονάς των. Ὅταν κανεὶς ἀ-
ναπνέη τὸν ἴδιον ἀέρα καὶ δμιλῇ τὴν ἰδίαν γλῶσ-
σαν μὲ ἕνα ἄλλον δὲν πρέπει νὰ τοῦ γυρνᾷ τὴν
πλάτην... Καθήσατε ἐκεῖ, γείτονά μου, μὲ συμπά-
θειο. Μονάχα προσέξτε εἰς τὸ σκαμνί, ἔχει τρία
πόδια, καὶ διὰ τέταρτο χρειάζεται καλὴ θέλησις.

— Ὅσον δι' αὐτὴν νομίζω ὅτι δὲν λείπει ἀπ'
ἐδῶ μέσα, εἶπον.

— Ἡ καλὴ θέλησις! ἐπανέλαβεν ὁ Γεροπέ-
τρος· αὐτὴν μόνον μὲ ἀρῆκεν ἡ μητέρα μου, καὶ
θαρῶ ὅτι κανεὶς υἱὸς δὲν ἔλαβε καλλιτέραν κλη-
ρονομίαν. Δι' αὐτὸ, εἰς τὴν πυροβολαρχία μὲ ὠ-
νόμαζαν—Ὁ καλὸκαρδος.

— Ὑπηρετήσατε εἰς τὸν στρατόν;

— Εἰς τὸ τρίτον τοῦ πυροβολικοῦ, τὸν και-
ρὸν τῆς Δημοκρατίας, καὶ ὕστερον εἰς τὴν ἐθνο-
φρουράν. Ἡμῖν εἰς τὸ Ζεμάπ καὶ εἰς τὸ Βατερλώ,
ὡσάν νὰ εἰποῦμεν, εἰς τὸ βάπτισμα καὶ εἰς τὸν
ἐνταφιασμὸν τῆς δόξης μας.

Τὸν ἐθεώρουν μετ' ἐκπλήξεως.

— Καὶ πόσων ἐτῶν εἴσθε λοιπὸν εἰς τὸ Ζεμάπ;
τὸν ἠρώτησα.

— Ἔως δέκα πέντε ἐτῶν, εἶπε.

— Καὶ ἀπεφασίσατε νὰ ὑπηρετήσετε τόσον
νέος;

— Δηλαδή οὔτε τὸ ἐφανταζόμην. Ἐγὼ τότε
κατεσκεύαζα παιγνίδια διὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ,
χωρὶς νὰ σκέπτομαι ὅτι ἡ Γαλλία εἰμπόρει νὰ
μοῦ ζητήσῃ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τῇ κατασκευ-
άζω κούκλεις καὶ σβούραις. Ἀλλὰ εἰς τὴν Βιν-
σένην εἶχα ἕνα γέροντα θεῖον, τὸν ὁποῖον ἐπῆ-
γαινα καὶ ἔβλεπα κάπου, κάπου. Ἦτο παλαιὸς
στρατιώτης, μὲ πόδι ξύλινο κ' ἐκεῖνος ὅπως ἐγὼ
τόρῃ, ἀλλὰ σοφὸς ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος ἤξελε νὰ
γεῖνῃ στρατάρχης. Κατὰ δυστυχίαν τὸν καιρὸν ἐ-
κεῖνον οἱ βαθμοὶ δὲν ἐδίδοντο εἰς ὅσους δὲν ἦσαν
εὐγενεῖς. Ὁ θεὸς μου ὁ ὁποῖος ὑπηρετήσας τόσον
καλὰ ὅπου ὁ ἄλλος θὰ τὸν ἔκαμνε πρίγκιπα,
ἀπεσύρθη ὡς ἀπλοῦς ἀνθυπολοχαγός. Ἀλλ' ἐπρεπε
νὰ τὸν ἰδῇς μὲ τὴ στολή του, μὲ τὸν σταυρὸν
τοῦ Ἀγίου Λουδοβίκου, μὲ τὸ ξυλοπόδαρό του, μὲ
τὰ ἄσπρα του μουστάκια καὶ τὸ ὠραῖό του πρό-
σωπον!...

Ὅσάκις τὸν ἐπισκεπτόμην, μοῦ ἔλεγε πράγ-
ματα, τὰ ὁποῖα ποτὲ μοῦ δὲν ἐλησμόνουν. Ἀλλὰ
μίαν ἡμέραν τὸν εὗρηκα πολὺ σοβαρόν.

— Πέτρε, μοῦ λέγει, ἔξυρεις τί γίνεται εἰς τὰ
σύνορα;

— Ὅχι, ὑπολοχαγέ, τοῦ εἶπα.

— Αἶ, μάθε το λοιπὸν, ἡ πατρίς κινδυνεύει,
μοῦ λέγει.

Δὲν κατελάμβανα καλὰ καλὰ, καὶ ἐν τούτοις
τούτο μοῦ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν.

— Ἰσως ποτὲ σου δὲν ἐσκέφθης τί εἶνε ἡ πα-
τρίς, ἐπανέλαβε, θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤ-
μου μου· εἶνε ὅλα ὅσα σὲ περικυκλόνουν, ὅσοι σὲ
ἀνέθρεψαν καὶ σὲ ἔθρεψαν, ὅλοι ὅσοι σὲ ἠγάπη-
σαν! Αὕτῃ ἡ πεδιάς τὴν ὁποίαν βλέπεις, αὐταὶ
αἱ οἰκίαι, αὐτὰ τὰ δένδρα, αὐταὶ αἱ κόραι αἱ ὁ-
ποῖαι περνοῦν ἐκεῖ γελῶσαι, εἶνε ἡ πατρίς. Οἱ νό-
μοι οἱ ὁποῖοι σὲ προστατεύουν, τὸ ψωμί τὸ ὁ-
ποῖον πληρόνεις μὲ τὸν κόπον σου, οἱ λόγοι τοὺς
ὁποῖους ἀνταλλάσσεις, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη ὁποῦ
σοῦ ἔρχονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγ-
ματα ἐν τῷ μετὰ τῶν ὁποίων ζῆς, εἶνε ἡ πα-

τρίς. Τὸ μικρὸν δωμάτιον ὅπου ἄλλοτε εἶδες τὴν
μητέρα σου, αἱ ἀναμνήσεις τὰς ὁποίας σοῦ ἀφῆ-
κε, τὸ χῶμα ὅπου ἀναπαύεται, εἶνε ἡ πατρίς.
Τὴν βλέπεις, τὴν ἀναπνέεις παντοῦ. Φαντάσου,
παιδί μου, τὰ δικαίωματά σου καὶ τὰ καθή-
κοντά σου, ὅλους τοὺς ἀγαπημένους σου, καὶ τὰς
ἀνάγκας σου, τὰς ἀναμνήσεις σου καὶ τὴν εὐγνω-
μοσύνην σου, ὅλα μαζὶ ἠνωμένα εἰς ἓν ὄνομα,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ θὰ εἶνε ἡ πατρίς!

Ἐτρεμα ἀπὸ συγκίνησιν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου
ἔχυνον δάκρυα ἄφθονα.

— Ἀ! ἐννόησα! ἀνέκραξα· εἶνε ἡ οἰκογένεια,
ἀλλὰ πολὺ, πολὺ μεγαλειτέρα, εἶνε τὸ μέρος τοῦ
κόσμου, ὅπου ὁ Θεὸς ἔθελε τὸ σῶμά μας καὶ τὴν
ψυχὴν μας.

— Σωστὰ, Πέτρε, σωστὰ, ἐξηκολούθησεν ὁ γέ-
ρων στρατιώτης, λοιπὸν καταλαμβάνεις, δὲν εἶν'
ἔτσι; τί τῆς χρεωστοῦμεν;

— Ἀ! βέβαια, τῆς χρεωστοῦμεν τὴν ζωὴν
μας· αὐτὸ εἶνε ζήτημα γενναιοῦτος πλέον.

— Καὶ δικαιοσύνης, παιδί μου, μοὶ εἶπεν ὁ γέ-
ρων· τὸ μέλος τῆς οἰκογενείας τὸ ὁποῖον δὲν συν-
εισφέρει εἰς αὐτὴν τὸ ἀνάλογόν του μέρος τῶν ὑ-
πηρεσιῶν, δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του καὶ εἶνε
κακὸς συγγενής· ὁ σύντροφος ὅστις δὲν ἐργάζεται
ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆς εταιρίας του μὲ ὅλας
τοὺς δυνάμεις, κλέπτει τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον
λαμβάνει, δὲν εἶνε τίμιος ἀνθρώπος· ἐπίσης ἐκεῖ-
νος ὁ ὁποῖος ἀπολαμβάνει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ
ἔχη πατρίδα χωρὶς νὰ ἀναλαμβάνῃ ὅλας τὰς ὑ-
ποχρεώσεις, πράττει ἔγκλημα κατὰ τῆς τιμῆς
καὶ εἶνε κακὸς πολίτης.

— Καὶ τί πρέπει νὰ κάμω, ὑπολοχαγέ, διὰ νὰ
εἶμαι καλὸς πολίτης; ἠρώτησα.

— Νὰ κάμῃς διὰ τὴν πατρίδα σου ὅ,τι θὰ ἔ-
καμνες διὰ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου,
εἶπε.

Δὲν ἀπῆντησα τίποτε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἡ
καρδιά μου ἦτο ἐξωγικωμένη καὶ τὸ αἷμα ἀνέ-
θραξεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μου. Ἀλλ' εἰς τὸν δρό-
μον, ὅταν ἐπέστρεφα μοῦ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἔβλεπα
γραμμένους ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου τοὺς
λόγους τοῦ θεοῦ μου. Ἐλεγα καὶ ἐγὼ· «Κάμε
διὰ τὴν πατρίδα σου ὅ,τι θὰ ἔκαμνες διὰ τὸν
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου...» Καὶ ἡ πα-
τρίς κινδυνεύει! οἱ ξένοι τὴν προσβάλλουν καὶ
ἐγὼ κατασκευάζω σβούραις!...

Ἡ ἰδέα αὕτη τόσον μοῦ ἐκαρφώθη εἰς τὴν κε-
φαλὴν μου ὅλῃν τὴν νύκτα, ὥστε τὴν ἐπαύριον
ἐπέστρεψα εἰς Βινσένην διὰ ν' ἀναγγείλω εἰς τὸν
ὑπολοχαγὸν ὅτι κατετάχθην ἐθελοντῆς καὶ ὅτι
ἀνεχώρουν εἰς τὰ σύνορα. Μὲ ἐνηγκαλίσθη, μ' ἐ-
σφιγγεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ παρασήμου του καὶ
ἀνεχώρησα ὑπερήφανος διὰ τὴν πράξιν μου.

Ἰδοὺ πῶς, καλὲ μου γείτων, κατετάχθην ἐ-
θελοντῆς τῆς Δημοκρατίας, πρὶν ἀκόμη μοῦ φυ-
τρώσουν οἱ ὀδόντες τῆς φρονήσεως.

Ταῦτα πάντα ἐλέγχθησαν ἄνευ ἐμφάσεως, μετὰ
τῆς φυσικῆς ἐκείνης εὐθυμίας τῶν ἀνθρώπων, ὅ-
τινες θεωροῦσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός
των οὔτε ὡς ἀξίαν, οὔτε ὡς βάρος. Ὁ Γεροπέ-
τρος δμιλῶν ἐνεθουσία οὐχὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλὰ ὑ-
πὲρ αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Προφανῶς ἐν τῷ δρά-
ματι τοῦ βίου του δὲν τὸν ἀπασχόλει τὸ πρόσω-
πον, ὅπερ ὑπεδύθη, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ δῶμα!

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀφιλοκερδείας, τῆς περι-
φιλαυτίας, μὲ συνεκίνησε. Πιχρτέινα τὴν ἐπίσκε-
ψίν μου καὶ τῷ ἔδειξα μεγάλην ἐμπιστοσύνην,
ὅπως ἀξιώθῃ τῆς ἰδικῆς του. Μετὰ μίαν ὥραν, ἐ-
γνώριζε τὰ κατ' ἐμὲ καὶ τὰς ἐξεις μου· ἤμην ἤδη
παλαιὸς γνώριμός του.

Τῷ ὁμολόγησα μάλιστα τὴν δυσχερείαν,
ἣν μοὶ προξένησε πρὸ τινων στιγμῶν ἡ λάμπιν
τοῦ λαμπτήρος του. Ἦκουσε τὴν ἐξομολόγη-
σίν μου μετὰ τῆς εὐθυμίας τῶν ἀγαθῶν καρ-
διῶν, αἵτινες λαμβάνουσι τὰ πάντα ἐκ τῆς κα-
λῆς τῶν ὕψεως. Δὲν μοὶ ὁμίλησε οὔτε περὶ τῆς
ἀνάγκης, ἥτις ὑπεχρέου αὐτὸν νὰ ἐργάζεται ἐνῶ
ἐγὼ παρέτεινον τὸν ὕπνον μου, οὔτε περὶ οὐδε-
νός· ἀλλ' ἐπληξε μόνον τὸ μέτωπόν του μεμφρ-
μενος ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν του, καὶ μοὶ
ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐμφορᾷ τὴν διαφυγὴν τῆς θύ-
ρας του.

Ἡ μεγάλη καὶ ὠραία ψυχὴ, ἐν ᾗ οὐδὲν μετα-
τρέπεται εἰς πικρίαν, καὶ ἥτις τὴν ἰσχύον αὐτῆς
φυλάττει μόνον διὰ τὴν καλοκαγαθίαν καὶ τὸ
καθῆκον!

15 Ὀκτωβρίου. Σήμερον τὴν πρῶτην παρετή-
ρουν μικρὰν χαλκογραφίαν, ἣν περιέβαλον ἐγὼ διὰ
πλαισίου καὶ ἐτοποθέτησα ὑπὲρ τὴν τράπεζαν τῆς
ἐργασίας μου· εἶνε σχέδισμα, ἐν ᾧ ὁ Γκαρθαρνῆ,
σπουδαιογραφῶν, παρέστησε γέροντα στρατιώτην
καὶ νεοσύλλεκτον.

Ἐταστικῶς παρατηρῶν τὰς δύο ταύτας μορ-
φὰς, οὕτω διάφορον καὶ ζωηρὰν ἐχούσας τὴν ἐκ-
φρασιν, εἶδον ἀμφοτέρῃς λαβούσας ζωὴν πρὸ τῶν
ὀφθαλμῶν μου· τὰς εἶδον κινουμένας, τὰς ἤκουσα
ὁμιλοῦσας· ἡ εἰκὼν ἐγένετο ζωντανή σκηνή, ἥς
ἐγὼ ἤμην ὁ θεατής.

Ὁ γέρον στρατιώτης προύχρει βραδέως τὴν
ἐτέραν τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεο-
σοῦ στρατιώτου, στηρίζων. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ,
διὰ παντὸς κεκλεισμένοι, δὲν ἔβλεπον τὸν ἥλιον
ἀκτινοβολοῦντα διὰ μέσου τῶν ἠνθισμένων κα-
στανεῶν. Ἐν τῇ θέσει τοῦ δεξιῦ βραχίονος ἐκρέ-
ματο χεῖρὶς κενή, καὶ ὁ ἕτερος τῶν μηρῶν ἐπη-
ρείδετο ἐπὶ δρυΐνης κνήμης, πρὸς τῆς ὁποίας τὸν
ζῆρὸν ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου ἦγον ἐπεστρέφοντο οἱ
διαβάται.

Τὸ παλαιὸν τοῦτο ἐρείπιον τῶν πατριωτικῶν
ἀγῶνων θεωροῦντες οἱ πλείστοι ἀνέσειον τὴν κε-
φαλὴν των μετὰ θλιβεροῦ οἴκτου, καὶ ἐξέφερον
μομφὴν ἢ κατάραν.

— Ἰδοὺ εἰς τί χρησιμεύει ἡ δόξα! ἔλεγε χον-

δρός τις ἔμπορος ἀποστρέφων μετὰ φρίκης τὰ ὄμματα.

— Τί ἀξιοθρήνητος χρῆσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς! ἐπανελάμβανε νέος τις φέρων ὑπὸ μάλης τόν μου τινὰ φιλοσοφίας.

— Ὁ στρατιώτης θά ἔκαμνε καλλιτέραν νά μὴ ἄφινε τὸ ἔροτρόν του, εἶπεν εἰς χωρικὸς μετ' ἡ-
θος πανοῦργον.

— Δυστυχῆ γέρων! ἐψιθύρισε γυνὴ τις σχεδὸν συγκεκινημένη.

Ὁ γέρων ἤκουσε πάντα καὶ τὸ μέτωπόν του ἐρρυτιδίσθη διότι τῷ ἐφάνη ὅτι ὁ ὁδηγός του κατέστη σκεπτικός. Ταραχθεὶς οὗτος ἐξ ὧν ἐπαναλαμβάνονται περὶ ἑαυτὸν, μόλις ἀποκρίνεται εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ γέροντος, καὶ τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἀορίστως θεώμενον τὸ ἐνώπιόν του διάστημα, φαίνεται ὡς ἀναζητοῦν τὴν λύσιν προβλή-
ματος τινος.

Ἐταράχθη ὁ πολὺς μύσταξ τοῦ γέροντος, ὅς τις ἐσταμάτησεν ἀποτόμως, καὶ κρατῶν διὰ τοῦ ὑπολείπομένου αὐτοῦ βραχίονος τὸν νέον του ὁ-
δηγόν.

— Μὲ λυποῦνται ὅλοι, εἶπε, διότι δὲν ἐννοοῦν· ἀλλ' ἂν ἤθελα νὰ τοὺς ἀποκριθῶ!..

— Τί θὰ τοῖς ἔλεγε, πατέρα; ἠρώτησεν ὁ νεανίας περιέργως.

— Θὰ ἔλεγα κατὰ πρότον εἰς τὴν γυναῖκα, ἢ ὅποια λυπεῖται βλέπουσά με, νὰ χύσῃ τὰ δάκρυά της δι' ἄλλας δυστυχίας, διότι ἐκάστη πληγὴ μου μὲ ἐνθυμίζει ἕνα ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου. Εἰμπορεῖ κανεὶς ν' ἀμφιβάλλῃ διὰ μερικὰς ἀφροσιώσεις; ἢ ἰδική μου ὅμως εἶνε φανερά. Φέρω ἐπ' ἐμοῦ ἐνδείξεις ὑπηρεσίας γεγραμμένας μετὰ τὸν σίδηρον καὶ τὸν μόλυβδον τῶν ἐχθρῶν. Τὸ νὰ μὲ ταλανίζουν διότι ἔκαμα τὸ καθήκον μου, εἶνε ὡς νὰ υποθέτουν ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ τὸ προ-
δῶσω.

— Καὶ τί θὰ ἀπεκρίνεσθε εἰς τὸν χωρικόν, πατέρα;

— Θὰ τῷ ἀπεκρινόμην ὅτι διὰ νὰ ὁδηγῇ εἰρηνικῶς τὸ ἄροτρόν του, πρέπει νὰ εἶνε πρότον ἐξησφαλισμένα τὰ σύνορα, καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν ξένοι ἔτοιμοι νὰ ἀρπάξουν τὰ σπαρτά του, χρειάζονται βραχίονες διὰ τὴν υπεράσπισίν των.

— Ἀλλὰ καὶ ὁ σοφὸς νέος ἐκίνει ἐπίσης τὴν κεφαλὴν του μεμφόμενος τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῆς ζωῆς.

— Διότι δὲν εἰςέρει τί δύνανται νὰ διδάξω-
σιν ἡ θυσία καὶ τὰ βάσανα. Τὰ βιβλία, τὰ ὅποια ἀναγινώσκει αὐτὸς, ἡμεῖς τὰ ἐφημερόσαμεν πρακτικῶς χωρὶς νὰ τὰ γνωρίζωμεν· τὰς ιδέας τὰς ὁποίας αὐτὸς χειροκροτεῖ ἡμεῖς τὰς ὑπερη-
σπίσαμεν μετὰ τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν λόγχην.

— Καὶ μὲ θυσίαν τῶν μελῶν σας καὶ τοῦ αἵματός σας· ἐν τούτοις ὁ ἀσπὶς ἐκεῖνος βλέπων τὸ ἠκρωτηριασμένον τοῦτο σῶμα ἀνέκραξεν· «Ἰ-
δοὺ εἰς τί χρησιμεύει ἡ δόξα!»

— Μὴ τὸν πιστεύης, υἱέ μου· ἡ ἀληθὴς δόξα εἶνε ὁ ἄρτος τῆς καρδίας· αὐτὴ τρέφει τὴν ἀφροσύνην, τὴν ὑπομονήν, τὴν γενναϊότητα. Ὁ κύριος τῶν ὅλων ἔδωκεν αὐτὴν ὡς ἕνα ἐπὶ πλέον δεσμὸν μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ νὰ θέλωμεν νὰ ἐκτιμώμεθα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν μας, δὲν εἶνε ὡς νὰ διατρανώμεν πρὸς αὐτοὺς τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν συμπάθειάν μας; Ἡ ἀνάγκη τοῦ θαυμασμοῦ εἶνε μία τῶν ἀπόψεων τῆς ἀγάπης. Ὁχι, ὅχι, ἡ δικαία δόξα οὐδέποτε ἀνταμείβεται ἐπαξίως! Παιδίον, δὲν πρέπει νὰ οἰκτείρωμεν τὰ σωματικὰ ἐλαττώματα, τὰ ὅποια μαρτυροῦν γενναίαν τινὰ θυσίαν, ἀλλὰ ἐκεῖνα τὰ ὅποια προκαλοῦν αἱ κακίαι μας καὶ αἱ ἀνοησίαι μας. Ἀχ, ἂν εἰμπο-
ρουν νὰ δμιλήσω δύνατὰ, πρὸς ὅσους μοῦ ῥίπτουν διαβαίνοντες, βλέμμα οἴκτου, ὅλ' ἐφύναζον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τοὺς σφραγισμένους κατέστρεψαν προῶς αἱ καταχρήσεις! — «Τί ἔκαμες τοὺς ὀφθαλμούς σου;» Πρὸς τὸν ἄργον ὁ ὁποῖος σύρει μετὰ κόπου τὸ ἐκνευρισμένον σαρ-
κίον του· — «Τί ἔκαμες τοὺς πόδας σου;» Πρὸς τὸν γέροντα, τὸν ὁποῖον ἡ ποδᾶγρα τιμωρεῖ διότι δὲν ὑπῆρξεν ἐγκρατής· — «Τί ἔκαμες τὰς χεῖράς σου;» Πρὸς ὅλους· — «Τί ἐκάματε τὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς σᾶς ἔδωκε, τὰς δυνάμεις τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῆτε πρὸς ὄφελος τῶν ἀδελφῶν σας; Ἄν δὲν εἰμπορεῖτε ν' ἀποκριθῆτε, μὴ ἐλθῆτε νὰ πλῆον τὸν γέροντα στρατιώτην, ὁ ὁποῖος ἠκρωτηριασθῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος· διότι αὐτὸς τοῦλάχιστον εἰμπορεῖ νὰ δεικνύῃ τὰ σημεῖα τῶν πληγῶν του χωρὶς νὰ κοκκινίσῃ ἀπὸ ἐντρο-
πὴν».

16 Ὀκτωβρίου. Ἡ μικρὰ χαλκογραφία με-
καμε νὰ ἐννοήσω καλλιτέρον τὴν ἀξίαν τοῦ Γε-
ροπέτρου καὶ τὸν ἐξετίμησα περισσότερον.

Πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθε τοῦ ὑπερώου μου δωματίου. Οὐδὲ ἡμέρα παρέρχεται πλέον χωρὶς νὰ ἔλθῃ νὰ ἐργασθῇ παρὰ τὴν πυρὰν μου, ἢ χωρὶς νὰ ὑπάγῃ ἐγὼ εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ καθίσω παρὰ τὴν τράπεζαν τῆς ἐργασίας του, ὅπως συνδιαλεχθώ-
μεν.

Ὁ γέρον πυροβολητὴς εἶδε πολλὰ, καὶ ἐνα-
σμενίζει ἀφηγούμενος πάντα ὅσα εἶδε. Περιηγη-
θεὶς ἐνοπλος ἐπὶ εἰκοσαετίαν τὴν Εὐρώπην, ἐπο-
λέμησεν ἄνευ μίσους, καὶ ὑπὲρ μίας μόνης ιδέας — ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς ἐθνικῆς σημαίας! Ἡ ιδέα αὕτη ὑπῆρξεν ἡ δεισιδαιμονία του, ἂν θέλετε, ἀλλ' ὑπῆρξε συγχρόνως καὶ ἡ σωτηρία του.

Τὸ ὄνομα Πατρίς ἐχορησίμεισεν εἰς αὐτὸν ὡς περὶ ἅπαντων τῶν πειρασμῶν. Ἡ ὑπο-
χρέωσις τοῦ φέρειν ἀξιοπρεπῶς μέγα τι ὄνομα θε-
ωρεῖται βάρος μόνον ὑπὸ τῶν χυδαίων φύσεων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν θεωρεῖται ὡς ἐνθάρρυνσις.

— Κι' ἐγὼ εἶχα τὰς στιγμὰς μου, μοῖ ἔλεγε προχθές, κατὰ τὰς ὁποίας μοῦ ἤρχετο διάθεσις νὰ συμπεθεριάσω μετὰ τὸν διάβολον. Ὁ πόλεμος κάμνει τὸν ἄνθρωπον πολὺ χειρότερον ἀφ' ὅ, τι

εἶνε. Ὅταν κανεὶς ἀκατάπανστα καίει, κατα-
στρέφει, κρημνίζει, φονεύει, ἡ καρδία του σκλη-
ρύνεται, καὶ τῷ ἔρχονται ἐνίοτε παράδοξοι καὶ
ζωηραὶ ιδέαι. Ἀλλ' ἐγὼ κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκεῖ-
νας ἐνεθυμούμην τὴν πατρίδα, περὶ τῆς ὁποίας
μοῖ εἶχεν δμιλήσει ὁ ὑπολοχαγός, καὶ ἔλεγα πρὸς
τὸν ἑαυτόν μου· «Πέτρε, κύτταξε νὰ φανῇς ἄ-
ξιός τῆς πατρίδος σου». Ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦτο
κατόπιν τὸ ἐπερίπαιξαν! Ἀνθρωποὶ οἱ ὁποῖοι ἦ-
σαν ἱκανοὶ νὰ γελάσουν καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς
μητρὸς των, ἔστρεψαν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ γελοῖον,
ὡσάν τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος νὰ μὴν ἦτο εὐγέ-
νεια ἔχουσα καὶ αὐτὴ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς! Τὸ
κατ' ἐμὲ ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω ἀπὸ πόσας ἀ-
νοησίας μὲ ἐπροφύλαξεν ἡ ιδέα «ἄξιός τῆς πατρί-
δος!» Ὅταν κατακουρασμένος ἀπὸ τὸν κόπον
εὐρισκόμην εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν καὶ ἤκουον
πυροβολισμοὺς εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν, ἐνίοτε
φωνή τις μοῦ ἔλεγεν· «Ἀφῆσε τοὺς ἄλλους νὰ τὰ
διορθώσουν ὅπως εἰμπορέσουν, καὶ φύλαξε σήμε-
ρα τὸ δέριμα σου». Ἀλλ' αἱ λέξεις «φανοῦ ἄξιός τῆς
πατρίδος» ἀντήχουν ἐντός μου καὶ ἔτρεχον νὰ
βοηθήσω τοὺς συστρατιώτας μου. Ἀλλοτε ὅτε ἡ
πεῖνα, τὸ ψῆχος, αἱ πληγαί, μὲ παρῶντον καὶ
κατέλυν εἰς τὴν καλύβην κανενὸς Γερμανοῦ μεμ-
ψιμοῖρου, μοῦ ἤρχετο ὁρεξὶς νὰ τὸν ξεπαστρέψω
καὶ νὰ καύσω τὴν καλύβην του· ἀλλ' ἔλεγον χα-
μηλοφώνως «φανοῦ ἄξιός τῆς πατρίδος» καὶ ἐφευ-
γε μακρὰν μου πᾶσα ἰδέα φόνου καὶ ἐμπρησμοῦ.
Διῆλθα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ βασίλεια ἀπὸ
ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νό-
τον, φροντίζων πάντοτε νὰ μὴν ἀτιμάσω τὴν ση-
μαίαν μου. Ὁ ὑπολοχαγός, βλέπετε, μὲ εἶχε μά-
θει μίαν μαγευτικὴν λέξιν ΠΑΤΡΙΣ! Δὲν ὠφείλο-
μεν μόνον νὰ τὴν ὑπερασπισθῶμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ
τὴν καταστήσωμεν μεγάλην καὶ ἀξιαγάπητον!

17 Ὀκτωβρίου. Σήμερον ἔμεινα ἐπὶ μακρὸν
παρὰ τῷ γείτονί μου· ὄνομά τι τυχαίως λεχθὲν
προυκάλεσε νέαν ἐκμυστήρευσιν.

Τὸν ἠρώτησα ἂν καὶ τὰ δύο μέλη, τὰ ὁποῖα
τῷ ἔλειπον, τὰ ἀπώλεσεν εἰς τὴν αὐτὴν μάχην.

— Ὁχι, ὅχι, μοῖ ἀπάντησε. Τὸ κανόνι μόνον
τὸ πόδι μοῦ ἐπῆρε· ἀλλὰ τὸ χεῖρ μοῦ τὸ ἔφα-
ραν τὰ λατομεῖα τοῦ Κλαμάρτ.

Καὶ ἐπειδὴ τὸν ἠρώτησα τὰς λεπτομερείας·

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλούστατον, ἐξηκολού-
θησε. Μετὰ τὴν μεγάλην καταστροφὴν τοῦ Βα-
τερλώ, ἔμεινα τρεῖς μῆνας εἰς τὸ φορητὸν νοσο-
κομεῖον διὰ ν' ἀφῶσω καιρὸν εἰς τὸ ἐξυλοπόδαρό
μου νὰ φυτρώσῃ. Μίαν φορὰν, ἐπειδὴ ἤρχισα πάλιν
νὰ χολαίνω, ἔλαβα ἄδειαν ἀπὸ τὸν ταγμα-
τάρχην καὶ ἀνεχώρησα εἰς Παρίσιους, ὅπου ἤλ-
πιζα νὰ εὕρω κανένα συγγενὴ ἢ φίλον. Ἀλλὰ τί-
ποτε, ὅλοι ἐφυγαν ἢ ἀπέθαναν· Θὰ ἤμην ὀλιγώ-
τερον ξένος εἰς τὴν Βιέννην, εἰς τὴν Μαδρίτην,
εἰς τὸ Βερολῖνον! Ἐν τούτοις μολονότι εἶχα ἕνα
πόδι ὀλιγώτερον νὰ θρέψω, δὲν ἤμην δι' αὐτὸ καὶ

εἰς καλλιτέραν κατάστασιν· ἡ ὁρεξὶς μοῦ εἶχεν ἔλ-
θει, καὶ τὰ τελευταῖα χρήματα μοῦ εἶχαν φύγει.

Ἀλήθεια, εἶχα ἀπαντήσῃ τὸν παλαιόν μου ταγ-
ματάρχην, ὁ ὁποῖος ἐνεθυμείτο ὅτι τοῦ ἔσωσα τὴν
ζωὴν εἰς Μοντερώ, καὶ μοῖ εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ μὲ
προσλάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Εἴξευρα ὅτι εἶχε
νυμφευθῇ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτι εἶχε μέγαρον καὶ
ἐπαύλει· ὥστε εἰμπορουν νὰ εἶμαι ἰσοδύως θα-
λαμηπόλος ἐνὸς ἐκατομμυριοῦχου, καὶ δὲν μὲ
δυσχερᾶσαι τοῦτο. Μοῦ ἔμεινε μόνον νὰ μάθω ἂν
δὲν εἶχα τίποτε καλλιτέρον νὰ κάμω. Μίαν ἐσπέ-
ραν ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι.

— Ἐλα, Γεροπέτρο, εἶπον μετὰ τὸν νοῦν μου,
πρέπει νὰ φερθῇς ὡσάν ἄνδρας. Ἡ θέσις εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ ταγματάρχου δὲν εἶνε ἀσχημὴ· ἀλλὰ
δὲν εἰμπορεῖς νὰ κάμῃς τίποτε καλλιτέρον; Τὸ
σῶμά σου ἀκόμη εἶνε εἰς καλὴν κατάστασιν. Δὲν
χρεωστεῖς ἄρά γε ὅλας σου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν
πατρίδα, ὅπως ἔλεγεν ὁ θεὸς σου ὁ ὑπολοχαγός;
Διὰ τί νὰ μὴν ἀφήσῃς κανένα ἄλλον ἀδυνατώτε-
ρον ἀπὸ σὲ νὰ λάβῃ αὐτὴν τὴν θέσιν τοῦ ἀπομά-
χου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διοικητοῦ; Ἐμπρός, στρα-
τιώτα, πῦρ! ἀφ' οὗ σοῦ μένει ἀκόμη μία χεὶρ!
Δὲν πρέπει ν' ἀναπαυθῇς πρὶν ἔλθῃ ἡ ὥρα.

Καὶ ὑπῆγα καὶ νύχαρίστησα τὸν διοικητὴν
μου, ἐπειτα δὲ προσέφερα τὰς ὑπηρεσίας μου εἰς
ἕνα ἀρχαῖόν μου συστρατιώτην, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπι-
στρέψει εἰς τὸ λατομεῖον τοῦ Κλαμάρτ καὶ ἔλαβε
πάλιν τὴν σφύραν τοῦ μαρμαροκόπου.

Κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας ἤμην ὡς νεο-
σύλλεκτος, δηλαδὴ ἐγυμναζόμην μάλλον παρὰ
εἰργαζόμην· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν κα-
λὴν θέλησιν τί δὲν κατορθώνει κανεὶς; δὲν ἔγεινα
μὲν περὶφημος ἐργάτης, ἀλλ' ὁπωσδήποτε εἰργα-
ζόμην ὅπως ἔπρεπε καὶ ἔτρωγα τὸν ἄρτον μου
μετὰ καλὴν ὁρεξίν, διότι τὸν ἐκέρδιζα εὐχαρίστως.
Διότι καὶ ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ βάθος τοῦ λατομεῖου,
ἐφύλαξα τὰς ιδέας μου. Ἡ ιδέα ὅτι εἰργαζόμην
ὅσον ἡδυνάμην νὰ μεταβάλλω τοὺς βράχους εἰς οἰ-
κίας μὲ νύχαρίσκει πάρα πολύ. Ἐλεγον μετὰ τὸν
νοῦν μου·

— Θάρρος, Γεροπέτρο, βοηθεῖς εἰς τὸ νὰ γείνη
ὄρατα ἡ πατρίς σου.

Καὶ τοῦτο μοῦ ἔδιδε θάρρος.

Κατὰ δυστυχίαν μετὰ τῶν συντρόφων μου
ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ οἱ ὁποῖοι εἶχον πολλὰν ἀδυ-
ναμίαν εἰς τὸ κονιά· καὶ μίαν ἡμέραν εἰς ἀπὸ
αὐτοὺς ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν μέθην δὲν διέκρινε οὐδὲ
τὴν μύτην του, ἐφαντάσθη ν' ἀνάψῃ τὸ σιγάρων του
πλησίον μιᾶς ὑπονόμου, ἢ ὁποία ἦτο γεμάτη.
Ἡ ὑπὸ νόμος ἐπῆρε φωτιά, χωρὶς νὰ μᾶς εἰδοποι-
ήσῃ, βέβαια, νὰ προφυλαχθῶμεν, καὶ ἀνετίναξεν
ἐν μυδράλλιον χαλκίων, τὰ ὁποῖα ἐσκότωσαν τρεῖς
ἀνθρώπους καὶ μοῦ ἀφῆρπασαν τὸν βραχίονά
μου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μόνον ἡ χεὶρς μοῦ μένει!

— Λοιπὸν εὐρέθητε πάλιν χωρὶς ἐπάγγελμα;
εἶπον εἰς τὸν γηραιὸν στρατιώτην.

— Δηλαδή έπρεπε ν' αλλάξω, επανέλαβεν ή-
συχως. Τό δύσκολον ήτο νά εύρω έν, είς τό όποτον
θά έφθανον πέντε δάκτυλα άντι δέκα. Έν τού-
τοις τό εύρηκα.

— Ποιον;

— Έγείνα όδοκαθαριστής των Παρισίων.

— Όδοκαθαριστής!

— Μάλιστα και δέν ήμην διόλου δυσηρεστη-
μένος. Τό σώμα των όδοκαθαριστών δέν είνε τό-
σον κακώς κατηρητισμένος, όσον φαίνεται. Έ-
πάρχουν είς αυτό παλαιά ήθοιοι, αί όποια
δέν κατώρθωσαν νά κάμουν οίκονομίας είς τόν
καιρόν των, έμποροι χρεωκοπήσαντες είς τό χρη-
ματιστήριον έχομεν μάλιστα και ένα καθηγη-
τήν γυμνασίου, ό όποιος, άν τοῦ έπρόσφερες έν
ποτήριο, σοῦ άπήγγελλε προθύμως λατινικά ή
στίχους τραγωδιών, κατ' έκλογήν σου. Όλοι αυ-
τοί δέν είμπορουν βέβαια νά διαγωνισθουν διά
τό βραβεΐον Μοντυών, αλλά διά τήν πτωχίαν των
τοίς συνεχωρουντο τά έλαττώματά των, και ή
εύθυμία παρηγόρει τήν πτωχίαν. Ήμην πτωχός
και έγώ, αλλά εύθυμος όπως όλοι. Και είς τόν
βόρβορον άκόμη των δρόμων εύύλαξα τήν ιδέαν
ότι τίποτε δέν άτιμάζει εἰς όσων είμπορουν νά
είνε ώφέλιμα είς τήν πατρίδα. «Γεροπέτρε, έλε-
γον, μετά τό σπαθί τό σφυρί, μετά τό σφυρί ή
σκοῦπα καταβαίνει, γέρο μου, αλλά πάντοτε
χρησιμεύεις διά κάτι είς τήν πατρίδα».

— Έν τούτοις παρητήσατε επί τέλους τό νέον
σας έπάγγελμα; προσέθηκα.

— Διά νά τό αλλάξω μόνον, γείτονά μου· οί
όδοκαθαρισται σπανίως έχουν τούς πόδας των
σεγνούς, και ή υγρασία μου άνανέωσε όλίγον κατ'
όλίγον τούς πόρους τοῦ άληθινού μου ποδός. Δέν
είμπορουν πλέον νά τρέχω με τούς άλλους όδο-
καθαριστάς· ήναγκάστην νά καταθέσω τά όπλα.
Ίδού δύο μήνες άφ' ότου έπαυσα νά εργάζωμαι
ύπέρ της υγείας των Παρισίων. Κατ' άρχάς έπα-
ραζαλίστην! Από τά τέσσαρα μέλη μου μόνον ή
δεξιά μου χείρ μου έμενε, αλλά και αυτή είχε
χάσει τήν δύναμίν της. Αφ' οῦ έδοκίμασα όλί-
γον άπ' όλα, εξέλεξα τά χαρτόνια, και τώρα
κατασκευάζω θήκας διά τά λοφία της έθνοφυλα-
κής. Είνε έργον όχι πολύ επικερδές, αλλά τό ό-
ποιον έκαστος είμπορεϊ νά κάμη. Σηκονόμενος είς
τάς 4 και εργαζόμενος έως είς τάς 8 κερδίζω έ-
ξήντα πέντε λεπτά! Διά τήν τροφήν και τό ένοί-
κιόν μου έξοδεύω πενήντα· μου μένουν και δέκα
πέντε λεπτά δι' έκτακτα έξοδα. Είμαι λοιπόν ευ-
τυχέστερος από πολλά βασιλεία, άφ' οῦ κατορ-
θόνω νά φέρω είς ίσοζύγιον τόν προϋπολογισμόν
μου, εξακολουθώ δε και πάλιν νά ύπηρετώ τήν
πατρίδα, διότι ή προμηθεύω θήκας διά τά λοφία
της.

Ταῦτα εἰπών ό Γεροπέτρος με προσέειδε γελῶν,
και ή μεγάλη του ψαλίσ ήρχισε νά κόπτη τό πρά-
σινον ναστόχαρτον των θηκῶν του.

Έμεινα συγκινημένος και σύννοος.

Και άλλο μέλος της ίεράς φάλαγγος, ήτις έν
τῇ μάχῃ τοῦ βίου βαδίζει πρὸς τά πρόσω πρὸς
παράδειγμα και σωτηρίαν τοῦ κόσμου! Έκαστος
των γενναίων τούτων στρατιωτῶν έχει τήν πολε-
μικήν του κραυγήν! Οὗτος μὲν τήν πατρίδα, έ-
κείνος τήν οἰκογένειαν, ό άλλος τήν ανθρωπότη-
τα· άλλ'όλοι ακολουθοῦσι τήν αὐτήν σημαίαν, τήν
σημαίαν της άσσιώσεως. Τὸ ν' αγαπή τις τι ύ-
πέρ εαυτὸν, ἰδοὺ τὸ μυστήριον παντός, τι μέγα.
Τὸ νά δύναται τις νά ζῇ εκτὸς της προσωπικό-
τητός του, ἰδοὺ ό σκοπὸς πάσης γενναίας όρμῆς!

Α. Π. Κ.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ίουλίου Σανδῶ].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 730.

Κατ' άρχάς ό μικρός Σταμπλή έφάνη ανεπί-
δεκτος άνατροφῆς· όχι διότι τῷ έλειπεν ή ευ-
φυία και ή εύμάθεια, αλλά διότι ήτο έν των ά-
τιθέστων εκείνων φύσεων, είς άς ή πρὸς τήν ά-
ταξίαν βροπή καταπνίγει πᾶσαν δεξιότητα. Ό-
θεν τρεῖς παιδαγωγοί, άλλήλους διαδεχθέντες,
εἰσήντησαν τήν ύπομονήν των και άπαυδήσαν-
τες έν της άεννάου πάλης τὸν άρῆκαν, άρῶ
πρῶτον έχασαν και αυτοί τήν τέλνην των. Α-
πελπισθεις επί τέλους και αὐτός ό Σταμπλή,
άπεφάσισε νά θέσῃ αὐτὸν οἰκότροφον εἰς τι τῶν
λυκείων έν Παρισίους, εἰλπίζων ότι ό ξηρός άρτος,
αἱ τιμωρίαι και ή στρατιωτική πειθαρχία, ή έ-
πικρατούσα τότε είς τά σχολεία, ήθελον επί τέ-
λους διορθώσαι τὸν μικρὸν εκείνον τύραννον. Αλλ'
ό άποχωρισμὸς δέν εγένετο άνευ σπαραγμοῦ, δι-
ότι ό Βερνάρδος, καίτοι τοιοῦτος ὢν, ήτο ή χαρά,
ή ύπερηφάνεια και ή λατρεία της μητρός του·
και ότε έφθασεν ή ώρα της άναχωρήσεως, ή καλή
γυνή ήσθάνθη τήν καρδίαν της ραγίζομένην· έ-
λαβε τό τέκνον της είς τάς άγκάλας της και
θλίβουσα αὐτὸ τό ένηγκαλίσθη με τό προαίσθημα
ότι δέν θά τό επανίδῃ πλέον.

Και αληθῶς ή άτυχῆς μήτηρ δέν επανείδε τό
τέκνον της· ή υγεία της εἰσησθένει επαισθητῶς,
διότι συνεισμένη, ως ήτο, είς τὸν εργατικὸν
βίον έπασχε μένουσα άργή. Και τήν μεν ήμέραν
εἰπλανέτο έντὸς τῶν αἰθουσῶν, ως ψυχὴ έν τῷ
ᾄδῃ, τήν δε νύκτα, εάν τῇ επήρχετο ένίοτε ό ύ-
πνος, έβλεπε πάντοτε είς τό όνειρόν της τήν μαρ-
κησίαν ζητοῦσαν έλεημοσύνην πρὸ της θύρας τοῦ
μεγάρου της. Μόνος ό Βερνάρδος της εἰδιδε περὶ
αὐτῇν ζῶν, φαιδρότητα και κίνησιν· ὅθεν άφ' ό-
του ή οἰκία έπαυσεν αντηχοῦσα έν τῶν εὐθύμων
κραυγῶν του, άφ' ότου ή τεθλιμμένη μήτηρ δέν
ήσθάνετο πλέον πλησίον της τό μικρόν της τέ-
κνον, όπερ τήν εἰζάλιζε και τήν διεσκέδαζε, κατε-
λήφθη ὑπὸ μαρασμοῦ και μελαγχολίας. Ό σύζυ-
γὸς της δέν παρετήρησε τοῦτο άμέσως, διότι είχε

διατηρήσει τήν δραστηριότητα και τὰς εργατι-
κάς του εἰς· σπανίως λοιπόν έμενεν είς τὸν οἶ-
κον και πάντοτε εύρίσκετο είς τούς άγρούς και
τάς επαύλεις επισκεπτόμενος τὰ κτήματά του
και επιβλέπων τὰ πάντα ό ἰδιος, ένίοτε δε ή ευ-
χαρίστησίς του ήτο νά κυνηγῇ τούς λαγῶους και
τάς περδικας έντὸς τῶν δασῶν, ένθα οἱ προπά-
τορές του εύύλαττον άλλοτε τό κυνήγιον των
εύπατριδῶν κυρίων των. Τέλος όμως παρετήρησε
τήν μελαγχολίαν της συζύγου του.

— Τί έχεις; τῇ έλεγεν ένίοτε, διατί δέν εἶσαι
εύθυμος; τί θέλεις; ομίλησέ μου επί τέλους, τί
σου λείπει;

— Αλλοίμονον! άπεκρίνετο ή τεθλιμμένη γυ-
νή, μου λείπει ό άπλοικὸς βίος, τὸν όποτον εἰώ-
μεν άλλοτε· ήθελον νά άμείλω πάλιν τὰς άγε-
λάδας μας και νά κατασκευάζω τό βούτυρόν μας·
ήθελον νά μαγειρεύω τό φαγητὸν των ποιμένων
μας και τῶν ὑπηρετῶν της επαύλεως· ήθελον νά
επανίδω τὸν μικρόν μου Βερνάρδον· ήθελον νά είμ-
πορῶσαι πάλιν νά φέρω εἰδῶ καθ' εκάστην πρωίαν
τό άφρόγαλα, τὰ αὐγά και τό άχνίζον γάλα. Έν-
θυμείσαι, Σταμπλή, πόσον ή κυρία μαρκησία ή-
γάπα τό άφρόγαλά μου; Τίς ήξέρει εάν ή άγα-
πητή μου κυρία τρώγει πλέον τόσον καλόν!

— Μπα, μπα, άπῆντα ό Σταμπλή, τό άφρό-
γαλα εἶναι παντοῦ καλόν· έσο ήσυχος, ή κυρία
μαρκησία οὐδενὸς στερεῖται, διότι ό μαρκήσιος
δέν έφυγεν άπ' εἰδῶ με τὰς χεῖρας κενὰς, και στοι-
χηματίζω ότι έχει μαζὶ του περισσότερα χρυσᾶ
λουδοβίκεια παρ' όσα έχομεν ήμεῖς παλαιά τάλ-
ληρα. Εάν δέν ήδυνήθη νά πάρῃ έντὸς τοῦ χαρ-
τοφυλακίου του και τό μέγαρόν του, τὸν κηπὸν
του και τὰ κτήματά του, τί δυνάμεθα νά κά-
μωμεν; μήπως πταίομεν ήμεῖς; Πρέπει νά ήσαι
λογική· όσον δε διά τὸν Βερνάρδον σου, θά τὸν
επανίδῃς· ό μικρός μας μάγκας δέν απέθανε· νο-
μίζεις ότι θά ήτο καλλίτερον, άντὶ νά τὸν στει-
λωμεν νά σπουδάσῃ και γείνῃ ανθρωπος, νά τὸν
ἀφίναμεν εἰδῶ διά νά χαλᾷ τό θέρος τὰς φωλεὰς
τῶν πτηνῶν, και τὸν χειμῶνα νά παίξῃ με τὰ
πτωχόπαιδα τοῦ χωρίου, κτυπούμενος και κτυ-
πὼν με σφαίρας από χιόνα;

— Αφες αὐτά, Σταμπλή· δέν εἶναι εἰδῶ ή θέ-
σις μας, και ή ήμέρα, καθ' ήν άφῆσαμεν τήν έ-
παυλίν μας, ήτο κακὴ ήμέρα.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, τὰς επαναλαμβάνομε-
νας είς εκάστην ομιλίαν της συζύγου του, ό
Σταμπλή ὕψωνε τούς ὤμους και άνεχώρει δυσ-
ρεστημένος. Έν τούτοις τό κακὸν επηύξανεν ά-
διακόπως· διότι άσθενῆς τό πνεῦμα και ὑπέρ τό
δέον εύσυνείδητος, ως ήτο ή άτυχῆς γυνή, κα-
τήνησεν επί τέλους νά σκέπτηται μετά τρόμου,
ότι ἴσως ό σύζυγός της τήν ήπάτησεν· ἴσως όλη
εκείνη ή περιουσία δέν είχε κερδηθῇ τόσον τιμί-
ως, όσον έλεγεν, ότι, πιθανόν, τό μέγαρον άπε-
κτῆθη δι' άτίμων κερδῶν, μέχρις οῦ ή ανησυχία

και ή είς τό αὐτὸ αντικείμενον αδιαλείπτως τοῦ
πνεύματος συγκέντρωσις έφεραν αὐτῇν από τῆς
ἀμφιβολίας είς τήν πεποίθησιν, από της άπλης
ὑπονοίας είς τήν τύψιν τοῦ συνειδότος, και έκτοτε
ή ιδέα, ότι ό σύζυγός της εκλεψε και άπεγύμνωσε
δι' άπάτης τούς κυρίους του, τήν εἰσάσνιζεν ά-
διακόπως και μετ' όλίγον κατήνησε μονομανία
οὐδ' επί στιγμὴν ἀφίνουσα αὐτῇν ήσυχον. Εἰς μά-
την ό σύζυγός της προσεπάθησε νά τῇ αποδείξῃ
ότι ήτο παραφροσύνη τό νά σκέπτηται οὕτω· ή
παραφροσύνη αὐτῇ εἰδενούτο αδιακόπως, μέχρις
οῦ ό Σταμπλή, όστις παρ' όλίγον νά χάσῃ τὸν
νοῦν του εκ της θλίψεως, ήναγκάσθη νά τήν θέσῃ
ὑπὸ περιορισμὸν και νά επαγοῦνῃ επ' αὐτῆς.
Διότι, όπου και άν επήγαινε, επανελάμβανεν, ότι
ό σύζυγός της, αὐτῇ και ό υἱός της ήσαν οἰκο-
γένεια κλεπτῶν και καταχραστῶν. Τέλος δ' ά-
πέθανεν έν άπεριγράπτῳ τοῦ πνεύματος εἰσέψει,
νομίζουσα ότι ήκουε τήν χωροφυλακήν καταφθα-
νουσαν όπως τήν συλλαβή, και έξορκίζουσα τὸν
σύζυγόν της νά αποδώσῃ είς τὸν μαρκήσιον τό
μέγαρον και όλα τὰ κτήματά του, προσθέτουσα
έν τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ ότι εύτυχῆς θά ήτο,
εάν δυνηθῇ οὕτω νά σώσῃ τήν κεφαλὴν του από
της λαιμητόμου και τήν ψυχὴν του από τό πῦρ
της κολάσεως.

Ό Σταμπλή, άκριβῶς εἰπεῖν, δέν ήτο πνεῦμα
ίσχυρόν· ὅθεν ό θάνατος της συζύγου του εἰδύθι-
σεν αὐτὸν είς βαθυτάτην θλίψιν και κατέλειπεν
αὐτῷ έντυπώσεις παραδόξους. Καίτοι εύχαρίστως
εἰδείκνυε περιφρόνησιν τινα πρὸς τήν τάξιν των
εύγενῶν, διετῆρει όμως πάντοτε κατὰ βάθος αἰ-
σθημά τι σεβασμοῦ πρὸς τούς κυρίους, οὓς εἶχεν
αντικαταστήσει· εἰσετάζων δε εαυτὸν, εύρισκε μὲν
τήν συνείδησίν του καθαρωτάτην, αλλ' έν τού-
τοις δέν ήδύνατο ένίοτε νά αναμνησθῇ αὐτῶν
χωρὶς νά αἰσθανθῇ ταραχὴν τινα. Βαθυμδὸν όμως,
ότε αἱ πρώται εκείναι έντυπώσεις τοῦ θανάτου
διελύθησαν, ήρχισε νά ζῇ ως και πρότερον, και
μετέφερε πρὸς τὸν άπόντα υἱόν του όλας του τὰς
σκέψεις και όλην του τήν φιλοδοξίαν.

Ό Βερνάρδος, δεκαεξατῆς γενόμενος, επερά-
τωσε τὰς σπουδὰς του και επανῆλθεν είς τὸν πα-
τρικὸν του οἶκον. Ητο τότε νεανίας ευειδῆς, ὕ-
ψηλός, τό άνάστημα και ραδινός· ή σφριγῶσα καρ-
διά του, τό φλογερὸν του βλέμμα είχαν τήν ζωη-
ρότητα της ήλικίας του, ζωρότητα, ήν εἰχόντων
εἰ μᾶλλον αἱ πολεμικαὶ τάσεις της εποχῆς έ-
κείνης, της όργώσεως πρὸς τήν δόξαν και τὰς νί-
κας. Μέχρι της επανόδου τοῦ Βερνάρδου ό έν
τῷ μεγάρῳ βίος οὐδέν διέφερε τοῦ ήσυχου βίου
της επαύλεως· αλλ' από της άφίξεως αὐτοῦ τὰ
πάντα έλαβον νέαν φάσιν. Διότι ό νεανίας, ξένος
ὢν πρὸς όσα είχαν συμβῆ, ένθυμείτο άμυδρῶς μό-
νον τούς Λασεγλιέρ και είχε συγκεχυμένην μόνον
ιδέαν των περιστάσεων, δι' ὧν ό πατήρ του είχε
πλουτήσῃ· ὅθεν ήδύνατο νά απολαύῃ των άγα-

θῶν τοῦ πλούτου καὶ τῆς θέσεώς του ἄνευ ἀνησυχίας, ἄνευ ἐλέγχου. Νέος ὢν εἶχεν ὅλας τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς δόξας τῆς νεότητος, ἡγάπα τὸ κυνήγιον, ἐξήντησε πολλοὺς ἵππους καὶ ἐξέπληξε τὸν τόπον διὰ τῆς πολυτελείας τῶν ὀχημάτων του· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐξώδευσεν ἀφειδῶς τὴν πατρικὴν περιουσίαν, τοῦτο δὲ πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ Σταμπλῆ, ὅστις ὑπερηφάνως διέβλεπεν εἰς τὰς ἐξέσεις τοῦ υἱοῦ του τοὺς τρόπους μεγάλου κυρίου. Τὰ πάντα ἔβαινον λοιπὸν κατ' εὐχὴν, ὅτε πρῶτον τινὰ δὲ Βερνάρδος ἦλθε νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα του, πρὸς δὲν ὠμίλησεν οὕτω·

— Πατέρα, σὲ ἀγαπῶ καὶ θὰ ἤμην εὐτυχὴς νὰ ζῶ πάντοτε πλησίον σου· ἀλλὰ ἡ ζῶν αὐτὴ μὲ στενοχωρεῖ φρικτὰ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἀφήσω. Τί νὰ κάμω; εἶμαι δεκαοκτὼ ἐτῶν καὶ θεωρῶ ἐντροπὴν μου νὰ καίω τὴν πυρίτιδά μου διὰ τοὺς λαγούς, ἐνῷ δύναμαι νὰ τὴν καύσω πρὸς δόξαν τῆς Γαλλίας. Ὁ βίος ἐδῶ μὲ στενοχωρεῖ, μὲ φονεύει· εἰς τὸν ὕπνον μου βλέπω τὸν αὐτοκράτορα ἔτριππον ἐπὶ κεφαλῇς τῶν λεγεόνων του, καὶ ἐξυπνῶ αἰφνιδίως νομίζων ὅτι ἀκούω ἐκπυροκροτήσεις τηλεβόλων. Ἐφθασε λοιπὸν ἡ ἡμέρα νὰ πραγματοποιήσω τὰ ὄνειρά μου. Προτιμᾷς ἄρ' ἀγε νὰ μὲ ἴδῃς νὰ περνῶ τὴν νεότητά μου εἰς μάταιας διασκέδασεις; Ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, πρέπει νὰ ὑπερηφανεύσῃς διὰ τὴν ἀγάπην σου· μὴ κλαίσεις, ἀλλὰ μάλλον χαίρε συλλογιζόμενος ὁποῖαν χαρὰν θὰ αἰσθανθῇς κατὰ τὴν ἐπ' ἀνόδόν μου. ὦ! ὁποῖα χαρὰ ἀληθῶς! ὁποῖα ἡδονή! θὰ ἐπανέλθω λοχαγός, θὰ κρεμάσω τὸν σταυρὸν τῆς τιμῆς ὑπεράνω τοῦ προσκεφαλαίου σου καὶ τὸ ἐσπέρως καθήμενος πλησίον σου, παρὰ τὴν ἐστίαν, θὰ σοὶ διηγούμαι τὰ κατορθώματά μου.

Καὶ ὁ σκληρὸς ἀνεχώρησεν· οὔτε αἱ προτροπαί, οὔτε τὰ δάκρυα, οὔτε αἱ ἱκεσίαι ἔσχυσαν νὰ τὸν κρατήσουν, διότι τοιοῦτοι ἦσαν ὅλοι τότε· καὶ μετ' ὀλίγον αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἔφθανον ὡς ἐκθέσεις ἐπίσημοι ἀποπνεύσαι ὅλαι τὴν ὁσμὴν τῆς πυρίτιδος· ὅλαι γεγραμμέναι τὴν ἐπιούσαν μάχης τινός. Καταταχθεὶς ὡς ἐβελοντῆς εἰς σύνταγμα τι τοῦ ἱππικοῦ, ἐγένετο ὑπαξιωματικὸς μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βάγραμ, ἕνα δὲ μῆνα βραδύτερον εἰς τὴν μάχην τοῦ Βάγραμ διεκρίθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ προεβιβάσθη εἰς ἀξιωματικόν. ὦθούμενος οὕτω ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς δόξης, ἐσπευδε γοργῶ τῷ βήματι πρὸς τὰ πρόσω, καὶ ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν ἀποδείξαντων κατὰ τὸν Puisse, ὅτι ἐν ἔτος πείρας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀποκτηθείσης ἀναπληροῦ κάλλιον ὅλας τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ εἰς τὰς πλατείας γυμνάσια. Ἐκάστη ἐπιστολὴ τοῦ Βερνάρδου ἦτο ὕμνος πρὸς τὸν πόλεμον καὶ πρὸς τὸν ἥρωα, πρὸς τὸν ἡμίθεον, τὸν ἐμπνέοντα καὶ διευθύνοντα αὐτόν. Ὅτε δὲ, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1811, τὸ σύνταγμα τοῦ ἐπανῆλθεν εἰς Παρίσιους, χρησιμοποιῶν ἡμερῶν τινων ἄδειαν, ἔδραμε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν

γέροντα πατέρα του. ὦ, πόσον θελκτικὸς ἦτο φέρων τὴν στολὴν τοῦ ὑπολοχαγοῦ τῶν Οὐσσάρων! ὁ κυανοὺς μανδύας του μὲ τοὺς ἀργυροὺς κροσσούς ἤρμοξε θαυμασίως εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ραδινὸν ἀνάστημά του. Ἐπὶ τῶν ὤμων του ἔφρεν ὑπερηφάνως τὸν πλούσιον μανδύαν του· τὰ ροδόχροα χεῖλη του ἐμειδίον χαριέντως ὑπὸ τὸν μέλανα μύστακά του· τὸ δ' ἐπιβλητικὸν αὐτοῦ ὕψος ἐπηύξανε ἔτι μάλλον τὸ παρὰ τὸ πλευρὸν ἀνηρτημένον ξίφος του καὶ ὁ ἥχος τῶν ἐκ τοῦ ἀρενωποῦ βαδίσματός του ἠχοῦντων περυσιστήρων του!

Ὁ Σταμπλῆ ἐθεώρει αὐτὸν ἀπαύστως μετ' ἀπλοῦ καὶ θαυμασμοῦ, κατεφίλει τὰς χεῖράς του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι αὐτὸς ἦτο τὸ τέκνον του.

Ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀστὴρ, ὡς ἥλιος περὶ τὴν δύσιν του, διέχυνεν ἡδὴ τὴν ζωηροτέραν του λάμψιν, ὅτε φρικτίαις ἀκουσίαι διεπράσαν αἴφνης τὴν καρδίαν τῆς Γαλλίας· διότι στρατὸς ἐκ πεντακοσίων χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐν οἷς ἡ Γαλλία ἠρίθμει διακοσίας ἐβδομήκοντα χιλιάδας ἐκ τῶν ἀνδρειοτάτων τέκνων τῆς, διέβη τὸν Niemen, ὅπως κλονίσῃ τὴν Ἀγγλίαν πλήττων τὰ παγετώδη σπλάγχνα τῆς Ρωσσίας. Τὸ σύνταγμα τοῦ Βερνάρδου ἀπετέλει μέρος τῆς ἐφεδρείας τοῦ ἱππικοῦ, τοῦ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Murat. Εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Σταμπλῆ ἐφθασεν ἐπιστολὴ χρονολογουμένη ἐκ Βίλνας, ἣν ἠκολούθησεν ἄλλη, δι' ἧς ὁ Βερνάρδος ἀνῆγγελλεν ὅτι εἶχε γίνεαι ἱλαρὴ μετὰ τὴν μάχην τῆς Βολοντίας· βραδύτερον ἐφθασε καὶ τρίτη ἐπιστολὴ, καὶ πλέον οὐδέν. Μάτην αἱ ἡμέραι, αἱ ἐβδομάδες, οἱ μῆνες παρήρχοντο· οὐδεμία εἰδήσις! Ἐγνώσθη μόνον ὅτι κατὰ τινα μάχην, τὴν φοβερωτέραν τῶν νεωτέρων χρόνων, μάχην συμβῆσαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Μόσχας, ἡ νίκη ἐστοίχισεν εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ζῶν ἐἴκοσι χιλιάδων ἀνδρῶν· εἴκοσι χιλιάδες φονεμένοι καὶ οὐδεμία ἐπιστολὴ παρὰ τοῦ Βερνάρδου!

Ὁ αὐτοκράτωρ εὐρίσκειτο εἰς Μόσχαν, ἀλλὰ διατί δὲν ἔγραφεν ὁ Βερνάρδος; Ἐν τούτοις ὁ Σταμπλῆ ἠλπίζεν ἀκόμη καὶ προσεπάθει νὰ παρηγορηθῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ Κρεμλίνου μέχρι τοῦ μεγάρου Λασεγλιέρ ἡ ἀπόστασις ἦτο μεγίστη, πιθανὸν δὲ ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία νὰ μὴ ἐξετελεῖτο τακτικῶς καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου.

Ἐν τούτοις θλιβεραὶ εἰδήσεις διαδίδονται μετ' ὀλίγον αἱ ἀόριστοι ἐκεῖναι φῆμαι μεταβάλλονται εἰς κραυγὰς ἀπελπισίας, καὶ ἡ πενθοῦσα Γαλλία ἀριθμεῖ μετὰ τρόμου τὰ ἀπολειφθέντα λείψανα τῶν λαμπρῶν λεγεόνων τῆς. Τί συνέβαινεν εἰς τὸ μέγαρον; Οἱμοι! Ὅ, τι συνέβαινεν εἰς ὅλας τὰς σπαρταττομένας καρδίας, τὰς ἀναζητούσας τὰ τέκνα τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἃς εἶχον ἀραιώσει τὰ μυδροδόλα καὶ οἱ παγετοὶ τῆς Ἀρκτου!

Ὁ Σταμπλῆ ἀπεφάσισε τότε νὰ ἀποταθῇ πρὸς

τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἵνα πληροφορηθῇ περὶ τῆς τύχης τοῦ Βερνάρδου, ἡ δὲ ἀπάντησις δὲν ἐβράδυνεν· «Ὁ Βερνάρδος ἐφονεύθη κατὰ τὴν μάχην τῆς Μόσχας».

Ἡ θλίψις δὲν φονεύει τὸν ἄνθρωπον· ὤθεν καὶ ὁ Σταμπλῆ δὲν ἀπέθανεν, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἐγήρασε κατὰ εἴκοσιν ἔτη· ἀπὸ πινος δὲ χρόνου ἐφαίνετο βυθισμένος εἰς εἰδός τι μαρτυροῦ μικρὸν διαφέροντος τῆς ἡλιθιότητος· οἱ κάτοικοι τὸν ἀπῆντων πολλάκις πλανώμενον εἰς τοὺς ἀγρούς ἐν μέσῳ τοῦ καύσωνος ἢ ἐν καιρῷ βροχῆς, ἀσκεπῆ, ἀφρημένον καὶ μειδιδῶντα τὸ ἀόριστον ἐκεῖνο καὶ ἀπαθὲς μειδίημα, ὅπερ ἐμποεῖ ἀλγεινότεραν ἐντύπωσιν ἢ τὰ δάκρυα καὶ οἱ ἥρνοι. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον συνῆλθε, κατήντησε νὰ ἐννοήσῃ πρᾶγμα τι, διαφυγὸν μέχρι τοῦδε τὴν προσοχὴν του· ὅτι δηλαδὴ δὲν εἶχεν οὔτε φίλους, οὔτε οἰκείους, καὶ εὐρίσκειτο μόνος εἰς τὸν κόσμον· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ τῷ ἐφάνη προσέτι ὅτι ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς περιφρονήσεως καὶ τῆς ἀποδοκιμασίας. Καὶ ἀληθῶς οὕτως εἶχε· διότι ἐν ὅσῳ, διαρκούσης τῆς τρομοκρατίας, ὁ Σταμπλῆ ἐξηκολούθει ζῶν μετροπολίτης εἰς τὴν ἐπαυλὶν του, οὐδεὶς εἶχε προσέξει εἰς τὰς συνεχεῖς ἀγορὰς τῶν γαιῶν καὶ εἰς τὴν αἰφνιδίον αὐξήσιν τῆς περιουσίας του· ἅμα ὅμως ἡσυχώτεροι ἡμέραι διεδέχθησαν τὰς φοβεράς ταράχας, καὶ ὁ ἐνοικιστὴς τῆς ἐπαύσεως ἐγκατεστάθη ἀναφανδὸν εἰς τὸ μέγαρον, τότε ἡ περιέργεια καὶ ἡ προσοχὴ τοῦ κόσμου ἐκινήθησαν. Τέλος, ὅτε οἱ τίτλοι καὶ τὰ οἰκόσημα ἀνεφάνησαν ὡς συντρίμματα ναυαγίου ἐπιπλεύσαντα μετὰ τὴν τρικυμίαν, τότε πανταχόθεν ἠγέρθησαν κραυγαί, ὕβρεις καὶ συκοφανταί κατὰ τοῦ νέου κυρίου τοῦ μεγάρου. Καὶ τί δὲν ἐλέγετο! Οἱ μὲν ἐβεβαίουν ὅτι εἶχε κλέψει, ἀπογυμνώσει καὶ ἐκδιώξει τοὺς κυρίους του, οἱ δὲ ὅτι ἦτο μυστικὸς ὑπάλληλος τοῦ μαρκησίου καὶ τῆς μαρκησίας, καὶ ὅτι λαθὼν παρ' αὐτῶν χρήματα, ὅπως ἐξαγοράσῃ τὸ προγονικὸν αὐτῶν μέγαρον, κατεχράσθη τῆς ἐμπιστοσύνης των καὶ ἠρνεῖτο νὰ τοῖς τὸ ἀποδώσῃ. Οἱ εὐσπλαγχνοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, οἵτινες κατὰ τὸ 1793 ἠθέλον εὐχαρίστως ἴδει τὴν κεφαλὴν τοῦ μαρκησίου πίπτουσαν ὑπὸ τὴν λαιμητόμον, ἤρχισαν νῦν νὰ ἐξυμνῶσι τὰς ἀρετάς του καὶ νὰ θρηνῶσιν ἐπὶ τῇ ἐξορίᾳ του. Καὶ οἱ μὲν ἀνόητοι καὶ κακοὶ ἔχαιρον, διότι εἶχον οὕτως ἀφορμὴν νὰ φλυαρῶσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτῶν τῶν φίλων τὰ ὅμματα ἡ διαγωγὴ τῆς οἰκογενείας Σταμπλῆ ἦτο τοῦλάχιστον ὑποπτος. Τέλος ὁ θλιβερὸς θάνατος τῆς συζύγου του, οἱ ἐλεγχοὶ οἱ βασιανίσαντες αὐτὴν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς, ἐδίδον βάσιν καὶ εἰς τὰς ὑβριστικώτερας τῶν ὑποθέσεων. Ἀλλ' ὑπὲρ πάντα ταῦτα ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια, ἣν ἐπεδείξατο ὁ Βερνάρδος κατὰ τὴν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον διαμονὴν του, ἐκορύφωσαν τὸν φθόνον, καὶ τοῦτο

ἦτο καθ' ὅλον τὸ Poitiers καὶ εἰς τὰ περίχωρα τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς συνδιαλέξεως. Τέλος δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θλιβερὸς θάνατος τοῦ νεανίου ἐχρησίμευσεν ὡς πρόφασις κακολογίας· διότι οἱ πλείστοι ἀνεγνώρισαν δῆθεν ἐν αὐτῷ τὴν θείαν δίκην, τὴν τιμωροῦσαν τὸν ἔνοχον πατέρα, τινὲς δὲ μάλιστα προσέθετον, ὅτι ἡ τιμωρία αὕτη ἦτο ἀναλόγως μικρά· ὤθεν ἀντὶ νὰ λυπηθῶσι τὸν αὐτῇ Σταμπλῆ, ἀντὶ νὰ συμπαθήσωσι πρὸς τὸ ἄλγος του, ἔλαβον ἀπ' ἐναντίας τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του ὡς νέαν ἀφορμὴν κακολογίας.

Καὶ ἐνόσφ' μὲν ἔζη ὁ Βερνάρδος, ὁ Σταμπλῆ κατεχόμενος ὅλος ὑπὸ τῆς στοργῆς καὶ τῆς πατρικῆς ὑπερηφανείας, οὔτε εἶχε παρατηρήσει τὴν κατ' αὐτοῦ ὑπάρχουσαν ἀποδοκιμασίαν, οὔτε εἶχε κἀν φαντασθῇ ὅτι ἐκακολογεῖτο. Οὕτω συμβαίνει πάντοτε· ὁ κόσμος θορυβεῖται, σχολιάζει, κακολογεῖ, ἐνῷ οἱ ὄντες τὸ ἀντικείμενον ὅλου τούτου τοῦ θορύβου ζῶσιν ἡσυχοὶ καὶ εὐδαίμονες, μὴ ὑποπεύοντες τὴν τιμὴν, ἣν ὁ κόσμος τοῖς κάμνει. Ἀλλ' ὅτε ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ υἱοῦ του, τοῦ υἱοῦ του, ὅστις ἦτο τὸ πᾶν δι' αὐτόν, ὁ ἀτυχὴς γέρον ἐστρεψε περὶ ἐαυτὸν τὰ τεθλιμμένα βλέμματά του, ἀλλὰ δὲν ἀπῆντησεν οὔτε φιλικὴν χεῖρα τεινομένην πρὸς αὐτόν, οὔτε καρδίαν μετέχουσαν τοῦ ἄλγους του, οὔτε πρόσωπον συμπαθές. Τότε ἐνόησεν ἐπὶ τέλους, ὅτι πέριξ αὐτοῦ ὑπῆρχε κύκλος ἀποχωρίζων αὐτόν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Καὶ τῷ ὄντι, οἱ μὲν χωρικοὶ τοῦ τὸν ἠχθεύοντο, διότι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς τάξεώς των, οἱ δ' εὐγενεῖς τῶν περίχωρων τῷ ἔστρεπον τὰ νῶτα, μὴ ἀνταποδίδοντες αὐτῷ οὔδε τὸν χαιρετισμὸν του· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ παιδιὰ τὸν ἐλιθοβόλουν καὶ τὸν ὕβριζον· καὶ συνέβη αὐτῷ πολλάκις, ἐνῷ διέβαινε διὰ τοῦ χωρίου, ν' ἀκούσῃ νὰ λέγῃσι μεταξὺ των· «Ἴδου ὁ ἄθλιος Σταμπλῆ, ὅστις ἐπλούτησεν ἀπογυμνῶσας τοὺς κυρίους του!» Ὁ Σταμπλῆ διήρχετο λοιπὸν μὲ κεφαλὴν κεκλιμένην καὶ μὲ δοφθαλμοὺς δεδακρυμένους. Ὁ νοῦς του, ὅστις ὑπὸ τὸ διπλοῦν βάρος τοῦ γήρατος καὶ τῆς θλίψεως εἶχεν ἐπαισθητῶς ἐξασθενήσει, κατέπεσεν ἔτι μάλλον ἐκ τῆς συναισθήσεως τῆς περιφρονήσεως, καὶ ἡ συνείδησίς του, ἥτις ποτὲ δὲν ἦτο ἐντελὴς ἡσυχος, ἤρχισε πάλιν νὰ ταραττεται· ὤθεν ἐντὸς τοῦ πολυτελοῦς μεγάρου του, ἐντὸς τῶν ἀπεράντων κτημάτων του, ἔζησε μόνος, ἐλεεινὸς καὶ περιφρονημένος.

(Ἡ συνέχεια)

ΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀπογραφὴν τοῦ 1879 ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου ἀνέρχεται εἰς 1,679,470 κατοίκους. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος, παρὰβαλλόμενος πρὸς τὸν διὰ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1870 ἐξακριβωθέντα 1,457,894, παρουσιάζει αὐξήσιν κατὰ 221,576 άτομα, ἥτις ἀναλογεῖ εἰς ἑτησίαν αὐξήσιν 24,651 ἀτόμων, ἥτοι ὡς 1.69 τοῖς 100.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ «FIGARO»

Εν τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ ἔτους τούτου τῆς γνωστῆς παρισίνης ἐφημερίδος «Figaro» δημοσιεύεται λεπτομερὴς ἀνάλυσις τοῦ ὁργανισμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ μεγάλου τούτου δημοσιογραφικοῦ ὁργάνου, ἥς τὰ κυριώτερα ὡς ἱκανῶς ἐνδιαφέροντα σταχυολογοῦντες μεταφέρομεν ἐνταῦθα.

Τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος διεξάγουσι τρεῖς διευθυνταὶ οἱ καὶ διαχειρίζονται συνάμα, ἕτεροι δὲ τρεῖς εἰσὶν οἱ ἐργαζόμενοι ὡς γραμματεῖς τῆς Διευθύνσεως.

Προσωπικὸν τῆς συντάξεως.—Ἡ ὕλη τῆς ἐφημερίδος εἶναι, ὡς εἰκὸς, διηρημένη εἰς πολλὰ κεφάλαια, δι' ἕκαστον τῶν ὁποίων εἰσὶν ὠρισμένοι ἴδιοι συντάκται, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἔχει ὡς ἑπτακαὶ Κύρια ἄρθρα, συντάκται 7. — Πολιτικὰ εἰδήσεις καὶ διάφορα, συντάκται 5. — Πρακτικὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας 5. — Πινακίδες (Carnet) 1. — Ποικίλα ἀρθρίδια 8. — Τὰ τῆς ἡμέρας 1. Εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου εἶναι ἀνατεθειμένη καὶ ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ ἀλλοδαποῦ τύπου διὰ τῆς συνεργασίας πολλῶν μεταφραστῶν. — Ἀνταποκριταὶ μόνιμοι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ 8. Πλὴν τούτων ἡ ἐφημερίς κέκτηται καὶ ἄλλους ἀνταποκριτάς, οὓς ἐκπέμπει ἅμα παρουσιασθεῖσης σπουδαίας τινὸς περιστάσεως. — Ἀγροτικὰ 1. — Ἐπιστημονικὰ 1. — Δικαστικὰ 1. — Βιβλιογραφία 1. — Εἰδήσεις εἰς κύριος συντάκτης βοηθούμενος ὑπὸ 3 ἄλλων καὶ ἔχων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 4 συλλέκτας εἰδήσεων (reporters). — Δημόσια συναθροίσεις 1. — Τηλεγραφήματα 1. — Μουσικὰ συναυλίας καὶ θέατρα 4. — Ἱπποδρόμιον 1.

Πλὴν τούτων ἡ ἐφημερίς ἐπασχολεῖ κατ' ἔτος 4 ἢ 5 μυθιστοριογράφους εἰς σύνταξιν τῶν ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι αὐτῆς δημοσιευμένων μυθιστορημάτων, πρὸς δὲ τούτοις πλείστους ὅσους ἐκτάκτους οὕτως εἰπεῖν συντάκτας, ἢ παρεργάτας, φίλους τῆς ἐφημερίδος.

Σύνταξις τοῦ φύλλου τῆς ἡμέρας. Τὴν 2αν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν οἱ συντάκται τῆς ἐφημερίδος ἄρχονται πάντες τῆς ἐργασίας. Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας εὐρίσκονται εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν, οἱ μὲν ἐν τῷ θεωρείῳ τῶν δημοσιογράφων, οἱ δὲ ἐν τοῖς διαδρόμοις καὶ ταῖς αἰθούσαις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, τείνοντες τὸ οὖς πανταχοῦ, λαμβάνοντες σημειώσεις, διαλεγόμενοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ περὶ τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας, ταῦτα δὲ πάντα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ παρασκευάσωσιν ὅσον ἔνεστι πληρεστέραν τὴν ἡμερησίαν αὐτῶν συγκομιδὴν.

Οἱ ἐπὶ τῶν εἰδήσεων, τῶν ποικίλων, τῶν λογοπαιγνίων, αὐτοὶ εὐρίσκονται ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς ἐφημερίδος, ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ γραφείῳ, δεχόμενοι τοὺς προσερχομένους ἵνα κομίσωσι τίς εἰ-

δήσιν τινὰ, τίς εὐφυολογίαν ἢ λογοπαίγνιον, τὰ ὁποῖα πάντα ὀφείλουσι νὰ συντάξωσι καὶ τακτοποιήσωσι. Ὁ ἀρχισυντάκτης ὑποδεικνύει εἰς ἕκαστον τῶν συνεργατῶν τοῦ τῷ ἔργον τῆς ἡμέρας αὐτὸς ἐπιθεωρεῖ, διορθοῖ, γράφει ἢ διαγράφει, τὰ ὑποβαλλόμενα αὐτῷ, καὶ ἐκλέγει τὰς τελευταίας λέξεις, αἵτινες θὰ κάμωσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνατεθειμένου αὐτῷ κεφαλαίου.

Ἄλλος συντάκτης, ὁ ἐπὶ τῶν πληροφοριῶν, ἀπολύει τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ κατὰ πᾶσαν διευθύνει· ἀκίνητος αὐτὸς ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἔχει οὕτω τὸ μέσον νὰ εὐρίσκειται πανταχοῦ, αὐτὸς δὲ καὶ ἐξελέγχει τὰς πληροφορίας, ἃς οἱ συνεργάται αὐτοῦ, αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι τῶν πραγμάτων ἐξ ἐπὶ τόπου παραστάσεως, ἐκδύσαν αὐτῷ.

Εἰς τοῖς δικαστηρίοις ὁ ἐπὶ τῶν δικαστικῶν παρίσταται εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, ἥς ἀφήγησιν ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος· ὁ δὲ ἐπὶ τῶν θεατρικῶν κάμνει τὸν τακτικόν του περίπατον διὰ τῶν θεάτρων, συνάγων ὅθεν διαβῇ πᾶσαν φήμην, πᾶσαν πληροφορίαν κυκλοφοροῦμένην ἐν τῷ θεατρικῷ κόσμῳ. Ὁ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν τῆς ἡμέρας ἀναγινώσκει τὰς παρισινὰς ἐφημερίδας, ὧν τῶν κυριωτέρων ἁρθῶν θέλει κάμει περίληψιν, ἵνα οὕτω ὑποβάλῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας πλήρη εἰκόνα τοῦ φρονήματος τοῦ γαλλικοῦ τύπου, ἐνῷ οἱ μεταφρασταὶ ἐκμυζῶσι τὰς ξένας ἐφημερίδας. Ἄλλος τις τρέχει εἰς τὰς πρεσβείας καὶ τὰ ὑπουργεῖα, παρὰ τοῖς πολιτικοῖς ἐκείνοις, ὧν τὸ δημόσιον εἶναι ἀνυπόμονον νὰ γνωρίσῃ τὰ φρονήματα, ἄλλος παρίσταται εἰς τὰ Ἱπποδρόμια, τρίτος δὲ τις ἀσχολεῖται εἰς τὴν θήραν, ἀλιεῖαν ἢ λεμβοδρομίαν ἐν τῷ Σηκουάνα, ἄγων οὕτω κατ' ἀνάγκην βίον νομαδικόν, ἐνῷ ἐκ φυσικῆς κλίσεως θὰ ἐπρωτίμια νὰ οἰκουρῇ πάντοτε.

Εἰς τὸν δὲ δόκλῃρος ὁ κόσμος οὗτος ἐν Παρισίοις σκέπτεται, τρέχει, γράφει, ἐργάζεται χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς ἐφημερίδος, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ—ἐν Βελγικῇ, Ἀγγλίᾳ, Ἰταλίᾳ κτλ.—οἱ διάφοροι τῆς ἐφημερίδος ἀνταποκριταὶ εὐρίσκονται ἐν ἐνεργείᾳ ὅπως τηρῶσιν αὐτὴν ἐνήμερον εἰς τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ πόλει, ἢν ἕκαστος κατοικεῖ.

Μεταξὺ τῆς τρίτης καὶ ἑκτῆς μ.μ. εἰς τῶν διευθυντῶν δέχεται εἰς ἀκρόασιν ἕνα ἕκαστον τῶν συντακτῶν, ἐξετάζει καὶ συζητεῖ τὴν κομίζομένην αὐτῷ ὕλην, δέχεται ἢ ἀποκρούει τὸ γραφέν· εὐθὺς δὲ μετὰ ταῦτα παραδίδονται εἰς τὸν ἀρχισυντάκτην, τὸν ταξινόμει τῆς ὕλης, τὰ διάφορα ἄρθρα, ἅτινα πρέπει νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς ἐπιούσης. Τὴν ἑκτὴν ὥραν οἱ στοιχειοθεταὶ ἀρχίζουσι τὸ ἔργον αὐτῶν, οἱ δὲ συντάκται καταλείπουσι τὰ γραφεῖα διὰ μίαν ἢ δύο ὥρας.

Περὶ τὴν 8ην ἕκαστος ὀφείλει νὰ εὐρεθῇ πάλιν εἰς τὴν θέσιν του, ἵνα διορθώσῃ τὰ πρῶτά του δοκίμια, ἀναγνῶσῃ τὰς ἑσπερινὰς ἐφημερίδας καὶ

διαλεχθῇ περὶ τοῦ αὐρινοῦ φύλλου· ἀλλ' οἱ ἐπὶ τῶν θεατρικῶν συντάκται ἀναλαμβάνουσι τὸ ἔργον τρέχοντες, ἐὰν μὲν εἴνε πρώτη παράστασις ἔργου τινὸς, ὅλοι εἰς αὐτὴν, ἐὰν δὲ δὲν διδεται νέον ἔργον, εἰς διάφορον ἕκαστος θεάτρον. Ἡμισίαν δὲ ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπανερχονται εἰς τὸ γραφεῖον, ἵνα προσθέσωσιν εἰς τὸ ἄρθρον αὐτῶν, εἰς τὴν ἡμερησίαν ἀφήγησιν τῶν, πᾶν τυχὸν νέον συμβάν τῆς ἑσπέρας, ἢ τινα εἰδήσιν, τὴν ὁποίαν ἔμαθον κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν.

Τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἄρχεται ἡ εἰς σελίδας ταξινόμησις τῆς ὕλης, τότε δὲ γίνεται καὶ ἡ τελευταία ἐπιθεώρησις· τὴν δευτέραν δὲ μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἢ καὶ βραδύτερον πολλάκις, ἕκαστος ἀποχωρεῖ εἰς τὰ ἴδια, ἵνα κοιμηθῇ καὶ ἀνακτῇ τὴν δυνάμειν, ὅπως τὴν ἐπιούσαν ἐπαναλάβῃ εὐθύμως καὶ ἐρωμένως τὸν ἐπίποννον αὐτὸν καὶ ἐκνευριστικὸν βίον.

Διὰ τοιαύτης ἐργασίας παρασκευάζεται ἕκαστον φύλλον τῆς περιωνύμου ἐφημερίδος, ὁμολογητέον δὲ ὅτι οἱ ἀναγνώσται αὐτῆς ἐλάχιστα δύνανται νὰ παραπονεθῶσι διὰ τὴν ποικιλίαν καὶ τὸ διασκεδαστικὸν τῶν παρεχομένων αὐτοῖς ἀναγνωσμάτων. Κατὰ τοῦτο ὁ «Figaro» ἀμιλλᾶται πρὸς τὰς καλλίστας τοῦ εἴδους τοῦ γαλλικῆς καὶ ξένας ἐφημερίδας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ διάδοσις αὐτοῦ αὐξάνει σημαντικῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Οὕτω, ἐνῷ κατὰ τὸ 1879 ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ ἤβησε κατὰ 8,000 ἀντίτυπα, νέα αὐξήσις κατὰ 10,000 ἐγένετο τῷ 1880.

Ἰδοὺ δὲ στατιστικὴ τις τῶν ἐκτυπομένων φύλλων τῆς ἐφημερίδος.

Ἀριθμὸς τῶν ἐκτυπομένων φύλλων. Τὸ ὅλον τῶν κατ' ἔτος ἐκδιδομένων φύλλων τοῦ «Figaro» εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 30,295,000. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται χάρτης, ἔλκων βάρος 1,060, 325 χιλιογράμμων. Ὁ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον πληρονόμος φόρος ὑπὸ τοῦ τυπογραφικοῦ ἀνέρεται εἰς 220,547 φράγκα ἐτησίως, πλὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ κατασκευαστοῦ πληρονομένου κατὰ τὴν ἐκ τοῦ καταστήματος ἐξαγωγῆν τοῦ χάρτου.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ διάδοσις τῆς ἐφημερίδος δὲφείλεται τοῦτο μὲν εἰς τὴν ταχύτητα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πληροφοριῶν, ἃς μεταδίδει τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς, τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἀξίαν τῶν συντακτῶν τῆς καὶ τὸ χαριτολόγον καὶ ποικίλον τοῦ ὕφους αὐτῶν, ὅπερ καθιστᾷ αὐτὴν ἐπιζητητὸν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μὴ ἀσπαζομένους τὰς πολιτικὰς αὐτῆς δοξασίας.

Πλὴν τοῦ τακτικοῦ φύλλου καθ' ἕκαστον Σάββατον ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐφημερίδος ἐκδίδει καὶ φιλολογικὸν παράρτημα εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα, κατὰ τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην ἡ ἐκδοσις τοῦ φύλλου εἶναι κατὰ 15,000 ἀντίτυπα ὑπερτέρα ἢ τὸ σύνθημα. Πολλὰ τῶν παραρτημάτων τούτων εἶνε εἰκονογραφημένα, τὸ δὲ περιεχόμενον αὐτῶν εἶναι

θέματα φιλολογικὰ, ἐπιστημονικὰ, καλλιτεχνικὰ, διηγήματα, βιογραφίαι κτλ.

Αἰθουσα εἰδήσεων. Ἰδιαιτέρως μνείας ἀξία εἶναι ἡ αἰθουσα τῶν εἰδήσεων τῆς ἐφημερίδος. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἥς ἡ εἰσοδος εἶναι ἐλευθέρη εἰς πάντας, ὑπάρχουσιν ἐκτεθειμέναι ἐν ἐπὶ τούτῳ πίνακι πᾶσαι αἱ τῆς ἡμέρας τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις, ἃς οὕτω δύναται τις νὰ μάθῃ κατὰ πᾶσαν ὥραν. Πλὴν ὅμως τούτου, ἡ αἰθουσα εἶναι πάντοτε διακεκοσμημένη οὕτως, ὥστε ἡ ἐπίσκεψις αὐτῇ καθίσταται ἱκανῶς ἐνδιαφέρουσα. Οὐχὶ σπανίως εἰσὶ διωργανωμένοι ἐν αὐτῇ μικραὶ ἐκθέσεις ποικίλων ἀντικειμένων· οὕτως ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ ἔτους ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐκθέσεις διαφόρων δώρων τῆς πρωτοχρονιάς, βιβλίων, κομφοτεχνημάτων, παιγνίων, σκευῶν χρυσοχοικῆς, κτλ. εἴτα, ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ, ἀπεικονισμάτων τῶν ἀξιολογωτέρων ἔργων τῆς συγχρόνου ἰταλικῆς γλυπτικῆς, καὶ κατόπιν ἐκθέσεις ὅλων τῶν σχεδιογραφημάτων τῶν εἰκόνων, αἵτινες εἶχον ὑποβληθῇ εἰς τὸν ἐτήσιον διαγωνισμόν τῆς ζωγραφικῆς.

Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἡδύνατό τις ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ νὰ εὕρῃ πᾶσαν πληροφορίαν περὶ λουτρῶν, καὶ τῶν διαφόρων πόλεων, ἐν αἷς εὐρίσκοντο τοιαῦτα. Μέγας χάρτης τῆς Γαλλίας ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ ἀνηρτημένος, ἐφ' οὗ ἐσημειούντο πᾶσαι αἱ ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχουσαι θέραι καὶ αἱ ἐπιθαλάσσιοι πόλεις, ἐνθα ἕκαστος ἐσκόπει νὰ μεταβῇ τὸ θέρος, προχειρότατα δὲ εὕρισκε καὶ ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ τῶν δαπανῶν τοῦ ταξιδίου, ἐνοικίου, διατροφῆς κτλ. Ἀμα δ' ὡς ἐγένοντο αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί, τὸν χάρτην τοῦτον ἀντικατέστησεν ἄλλος, χάρτης πολιτικὸς τῆς Γαλλίας, περιλαμβάνων τὰς εἰκόνας ὅλων τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, ἐπὶ δὲ τῇ προσεγγίσει τῆς θεατρικῆς περιόδου καὶ τῶν ὑποκριτῶν τῶν ἐπισημοτέρων θεάτρων τῶν Παρισίων.

Ἀς ἔλωμεν τώρα εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐφημερίδος, ἐφ' ἣ εἶναι τεταγμένος εἰδικὸς ὑπάλληλος ἐπιτετραμμένος τὴν ἐποπτείαν τοῦ σπουδαίου τούτου τμήματος τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἀναγονται αἱ

Συνδρομαί.—Γνωστοποιήσεις.—Εἰσπράξεις. Αἱ συνδρομαὶ γίνονται δεκταὶ ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ ὑπαλλήλῳ, αἱ δὲ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ταχυδρομικῶς.

Οἱ ἐπὶ τῶν συνδρομῶν ὑπαλλήλοι ἔργον ἔχουσι νὰ καταγράψωσι τοὺς συνδρομητὰς εἰσπράττοντες τὸ τίμημα, νὰ δέχωνται αἰτήσεις περὶ ἀλλαγῆς διευθύνσεως καὶ τέλος νὰ λαμβάνωσι σημείωσιν πάσης παρατηρήσεως ὑποβαλλομένης ὑπὸ τινος συνδρομητοῦ.

Καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ὁ ταμίας καταρτίζει πίναν κα τῶν εἰσπράξεων τῆς ἡμέρας, ἃς παραδίδει εἰς τὸ γενικὸν ταμεῖον τῆς ἐφημερίδος.

Ὡς πρὸς τὰς γνωστοποιήσεις αὗται γίνονται δεκταὶ εἰς εἰδικὸν κατάστημα, τὸ τῶν κκ. Dol-

lingen, Séguet et Cie. Αί εξ αὐτῶν εἰσπράξεις ἀνέρχονται ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον εἰς 1,400,000 φράγκα.

Ἐκτύπωσης τῆς ἐφημερίδος. Εἰς διευθυντῆς τοῦ τυπογραφείου ἔχει διὰ συμβολαίου ἀναλάβει πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἐκτύπωσιν τῆς ἐφημερίδος.

Ἄρτα τῆς συνθέσεως περὶ τὴν ἐκτύπωσιν, αἱ τέσσαρες σελίδες τῆς ἐφημερίδος φέρονται εἰς τὸ τμήμα τοῦ ἀρχιεπιστοῦ, ἔνθα διὰ ποιικίλης ἐργασίας παρασκευάζονται αἱ στερεότυποι πλάκες, αἵτινες θέλουσι τεθεῖν εἰς τὰ πιστήρια. Ὁκτώ τοιαῦται πλάκες τίθενται εἰς ἕκαστον τούτων, οὕτω δὲ κατορθοῦται ἡ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐκτύπωσις δύο φύλλων ὑπ' ἐκάστου πιστηρίου, ὥστε τὸ ὅλον ποσὸν τῶν φύλλων ὅπερ ἐξάγει ἕκαστος φθάνει ἀπὸ 20 μέχρι 22 χιλιάδων καθ' ὥραν· οὕτω τὰ τρία ἐν ἐνεργείᾳ πιστήρια παράγουσι καθ' ὥραν μέχρις 60,000 ἀντιτύπων τῆς ἐφημερίδος.

Διανομὴ καὶ ἀποστολὴ. Ἄρτα ἐξερχόμενα τῶν πιστηρίων τὰ φύλλα μετροῦνται μηχανικῶς ἀνὰ 100, παραλαμβάνουσι δ' αὐτὰ ὑπάλληλοι ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐξέλεγχιν τοῦ ἀριθμοῦ. Καὶ τὰ μὲν προωρισμένα διὰ τὴν ἐν Παρισίοις πώλησιν παραδίδονται εἰς μεταπράτας, τὰ διὰ τοὺς ἔξω συναρκοῦντες καὶ πράκτορας τῆς ἐφημερίδος ἀναβιβάζονται εἰς αἵθουσας, ἔνθα ἐξήκοντα γυναῖκες καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι ἐπιλαμβάνονται τῆς διπλώσεως καὶ περιδέσεως αὐτῶν. Τὴν ἐν Παρισίοις διανομὴν ἐνεργοῦσιν 60 διανομεῖς ἀρχόμενοι τοῦ ἔργου ἀπὸ τῆς 4 ὥρας τῆς πρωΐας, διανέμοντες δὲ ἕκαστος κατὰ μέσον ὅρον 200 ἀντίτυπα. Ἡ δὲ κατὰ φύλλα πώλησις εἶνε ἀνατεθειμένη εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ 40 διανομῆς, δι' ὧν ἀποστέλλει τὰ φύλλα εἰς τοὺς βιβλιοπώλας καὶ τοὺς πωλητὰς τῶν κιοσκίων. Ἡ κατὰ φύλλα πώλησις ἀνέρχεται ἐν μὲν Παρισίοις εἰς 10,000,000 περίπου ἐτησίως, εἰς τὸ αὐτὸ δὲ περίπου καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐξ ὧν εἰσπράττονται κατ' ἔτος περὶ τὰ 2,500,000 φράγκα.

Λογιστικὴ. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἡ λογιστικὴ ὑπηρεσία τῆς ἐφημερίδος συντάσσει κατὰστάσιν τῶν τε εἰσπράξεων καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ μηνός. Καὶ ἐκεῖναι μὲν ἀνέρχονται κατὰ μέσον ὅρον εἰς 500,000 φράγκα κατὰ μῆνα, αὗται δὲ εἰς 300,000 κατὰ μῆνα ὡσαύτως. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀφαιρέσεως τῶν δαπανῶν ἀπὸ τῶν εἰσπράξεων εἶνε το καθαρὸν κέρδος τῆς ἐφημερίδος. Τὸ ποσὸν τοῦτο δρίζεται κατὰ μῆνα, ὡς καὶ ἡ ἐν γένει κατὰστάσις τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ τῆς ἑταιρίας. Αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἐπιθεωροῦνται καθ' ἕκαστον μῆνα, τὰ δὲ βιβλία ἐξελέγχονται ὑπὸ ἐπταμελοῦς συμβουλίου διοριζομένου παρὰ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς ἐφημερίδος.

Διανομὴ μερισμάτων εἰς τοὺς μετόχους. Τὸ

αὐτὸ συμβούλιον ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Διευθύνσεως δρίζει τὰ πληρωτέα ποσὰ ἐκ τοῦ ὅλου μερίσματος τοῦ ἔτους. Εἰδικὴ ὑπηρεσία ὑπάρχει πρὸς τοῦτο ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐφημερίδος. Πληρώνονται δὲ συνήθως τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τέσσαρας ἐποχὰς τοῦ ἔτους, ἡτοι τὸν Ἀπρίλιον, Ἰούλιον, Ὀκτώβριον καὶ Δεκέμβριον, τὸ δὲ ὑπόλοιπον πρὸς ἀποπληρωμὴν τοῦ ὅλου ἐτησίου μερίσματος καταβάλλεται τοῖς μετόχοις κατὰ Μάρτιον τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐτήσιαν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς ἐφημερίδος.

Κατὰ τὰ 8 τελευταῖα ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι τοῦ 1880 ἡ ἑταιρία τῆς ἐφημερίδος διένειμε τοῖς μετόχοις τὰ ἐπόμενα κέρδη:

1872	655,654. 35
1873	801,317. 19
1874	1,032,518. 82
1875	1,222,363. 64
1876	1,154,843. 02
1877	1,241,921. 98
1878	1,496,155. 28
1879	1,891,991. 90

Διὰ δὲ τὸ 1880, κατὰ τὸ ἐννεάμηνον μόνον διάστημα ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου, τὰ κέρδη τῆς ἐφημερίδος ἀνῆλθον εἰς 1,693,256. 65.

Ἐν γένει περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ ἔποψιν παρέχει ἀκριβὴς ἰδέαν ἡ ἐπομένῃ ἀνακεφαλαιώσις τῶν εἰρημένων:

Προσωπικὸν τῆς ἐφημερίδος

Συντάκται	50
στοιχειοθῆται	30
πισταί, ἐργάται κτλ.	25
ὑπάλληλοι τῆς διοικήσεως	20
διεκπεραιωταί	8
ὑπὲρταί	12
διανομεῖς	80
γυναῖκες ἐπὶ τῆς διπλώσεως	60
σφηνωταί κτλ.	20
ἀμαξήλαται	10

Ἐν ὅλῳ 315

Οἱ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἐτησίως καταβαλλόμενοι μισθοὶ ἀνέρχονται εἰς πλέον τῶν 800,000 φράγκων.

Τὰ δὲ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον πληρονόμω ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος εἰσὶ τὰ ἐπόμενα:

Ταχυδρομικὰ	340,000 φρ.
Φόρος τυπογραφικὸς ἐπὶ τοῦ χάρτου	220,000 "
Φόρος χαρτοσήμου κ. ἄ	50,000 "

Ἐν ὅλῳ 610,000 φρ.

Τέλος τὸ εἰς τοὺς μετόχους διανεμηθὲν ποσὸν ἀπὸ τοῦ 1872 ἀνῆλθεν εἰς 6,144,000 φράγκα ἐπὶ μετοχικοῦ κεφαλαίου 1,200,000 φράγκων.

Γραμματεὺς τις τοῦ Οὐάσιγκτωνος ἀργοπορήσας ποτὲ, ἐδίκαιολογεῖτο λέγων ὅτι τὸ ὥρολόγιόν του τὸν ἠπάτησε: «Τότε, ἀπῆντησεν ἡσύχως ὁ Οὐάσιγκτων, πρέπει νὰ προμηθευθῇς νέον ὥρολόγιον ἢ ἐγὼ ἄλλον γραμματέα».

ΤΑ ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΥΡΜΗΚΩΝ

Ἐκπαλαί προσεῖλκυσαν τοὺς φυσιοδίφας ὁ βίος καὶ τὰ ἔθιμα τῶν μυρμηκῶν, τῶν ἐργατικῶν τούτων δημοκρατικῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, οἵτινες, εἰ καὶ ἐλάχιστοι τὸ σῶμα, εἰσὶ τοσαύταις διανοητικαῖς ιδιότησι παρσκευασμένοι, ὥστε διακαίως προστήκει αὐτοῖς μετὰ τὸν ἀνθρωπινὴν πρώτη θέσις. Ἐπικρατεῖ ἐν γένει ἡ ἰδέα ὅτι ὁ λίαν ἐνδιαφέρων οὗτος κλάδος τῆς βιολογίας ἀνεδιφῆθη ὀλοτελῶς, καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ τις βλέμμα εἰς οἰονδήποτε ἐγγχειρίδιον τῆς ζωολογίας, ὅπως μυηθῇ εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῶν μικρῶν τούτων νουνεχῶν ὄντων. Ἡ ἰδέα αὕτη ὅμως ἐστὶ λίαν σφαλερά. Γινώσκουμεν ναὶ μὲν τὰ κυριώτερα τοῦ κοινωνικοῦ βίου διαφόρων εἰδῶν μυρμηκῶν, ἀλλ' εἰσὶ ἡμῖν ὅλως ἄγνωστοι αἱ ψυχικαὶ ιδιότητες ἐκάστου ἀτόμου. Ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις πρῶτος ὁ Ἀγγλος φυσιοδίφης Λούδοκ ἀνέβησεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του φωλεὰς μυρμηκῶν, καὶ διὰ πολυετῶν παρατηρήσεων ἐσπούδασε τὰς ιδιότητας αὐτῶν. Αὐτῷ ὀφείλομεν ὀλίγας πληροφορίες περὶ τῶν αἰσθητηρίων τῶν μυρμηκῶν, τῶν κυριωτέρων δηλ. ὀργάνων τοῦ ψυχικοῦ αὐτῶν βίου. Ὁ εὐφυὴς φυσιοδίφης παρατήρησεν ὅτι οἱ μύρμηκες ὀδηγοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς ὁσφρήσεως· ἔχουσι μὲν ὀφθαλμοὺς, οἵτινες σύγκεινται ἐξ ἀπειρήμων διαμερισμάτων, ἀλλὰ τὸ ὁρατικὸν ἐστὶ ἐλάχιστον ἀνεπτυγμένον, διότι τὰ λίαν εὐφυῆ πειράματα τοῦ Λούδοκ ἀπέδειξαν ὅτι οἱ μύρμηκες διακρίνουσι μόνον τὰ ὀλίγα ἐκατοστόμιστα ἀπέχοντα ἀντικείμενα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀδηγοῦνται κυρίως ὑπὸ τῆς ὁσφρήσεως, καὶ ἐὰν αἴφνης ἀπολέσωσι τὰ ἔχνη, σταματῶσιν ἐν ἀμηχανίᾳ, καὶ τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον εὐρίσκειται πλησίον αὐτῶν. Οἱ μύρμηκες εἶναι ἀπεναντίας λίαν εὐαίσθητοι πρὸς χρώματα· ἐν ταῖς τεχνηταῖς φωλεαῖς τοῦ Λούδοκ, αἵτινες ἦσαν ἐν μέρει ἠνεωγμέναι, ἀπέφευγον ἐπιμόνως τὰ μέρη τὰ κεκαλυμμένα δι' ἐρυθρῶν ἢ ἰσχυρῶν ὑάλων, ἐν ᾧ προσεῖλκοντο ὑπὸ κιτρίνων καὶ πρασίνων χρωμάτων. Αἱ ἐρευναι τοῦ Ἀγγλου φυσιοδίφου ἔθεσαν τὰς πρώτας βάσεις ψυχολογίας τῶν πλησιεστέρων πνευματικῶν συγγενῶν ἡμῶν· ἀπέδειξαν πρὸ πάντων πόσον αἱ ἡμέτεραι γνώσεις ὡς πρὸς τοῦτο εἰσὶν ἐλλιπεῖς, καὶ οὕτω θὰ παροτρύνωσιν, ὡς ἐλπίζομεν, εἰς νέας ἐρεῦνας ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ. Γ. Π. Π.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρὸς τὸν κ. Σ*, ἀδιόρθωτον γεροντοπαλλήκαρον, φίλος τις ἔλεγε προχθές:

— Μὰ γιατί, ἀγαπητέ, δὲν ἀποφασίζεις νὰ ἀφήσης πλέον τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ βάφεις;

— Νὰ σοῦ 'πῶ, φίλε μου· δὲν εἶμαι ἀκόμη ἀρκετὰ ἐνάρετος, ὥστε νὰ ἀπαιτῶ τὸ σέβας τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὰς λευκάς τρίχας.

Ἰατρός χωρίου, ἀστείλατος ἄνθρωπος, δέχε-

ται ἡμέραν τινὰ τὴν ἐπίσκεψιν εὐτραפוῦς χωρικής, ἐρχομένης ἵνα τὸν συμβουλευθῇ.

— Τί ἔχεις; ἐρωτᾷ ὁ ἱατρός.

— Πόνος 'ς τὸ στομάχι.

— Καλὰ νὰ ἰδοῦμε.

— Νὰ, ἐδῶ, γιατρέ. Καὶ νὰ σοῦ 'πῶ πῶς μοῦ ὀφάνηκε. Τὴ νύκτα ποῦ κοιμώμουν ἕνας ποντικός ἐμπῆκε ἀπὸ τὸ στόμα μου. Ἀπὸ τότε τὸν νοιώθω ἐδῶ μέσα ν' ἀναιδοκαταβιβῇ 'ς τὸ λαίμό μου. Γλύτωσέ με, γιατρέ μου, νὰ ζήσης!

— Ἐννοια σου, λέγει μειδιῶν ὁ ἱατρός, τὸ κακὸ διορθώνεται εὐκολά. Ἀφοῦ 'ξέρεις καλὰ πῶς εἶνε ποντικός μέσα σου, νὰ πιᾷσης νὰ καταπιῇς ἕνα γάτο· ἔτσι 'σὲ μισὴ ὥρα γιατρεύεται.

Ὁ Μίμης, ἀνυπόφορος τρελλόπαιδο, ἐκτύπησε τόσον δυνατὰ εἰς τὸ μέτωπον, ἀκριβῶς ὑπερῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὥστε ἐσχματίσθη ὀγκώδης ὀδημα. Τοῦτο τὸν κάμνει νὰ χύνη πικρὰ δάκρυα.

— Μὴν κλαίς ἔτσι, Μίμη, τοῦ λέγει ἡ μικρὰ ἀδελφὴ του, γιατί θὰ γείνη χειρότερα τὸ μάτι σου.

— Ἀφῆσέ με καὶ σὺ, σοῦ λέγω· ἐγὼ δὲν κλαίω μὲ 'κεῖνο ποῦ 'κτύπησα.

Τὸ μόνον μυστικόν, τὸ ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ φυλάξῃ ἡ γυνή, εἶνε τὸ μυστικὸν τῆς ἡλικίας τῆς. Ὅταν γυνὴ ἐπιχειρῇ νὰ σοὶ εἴπῃ τι ἐμπιστευτικῶς, ἔσο βέβαιος ὅτι πρόκειται νὰ διακοινώσῃ μυστικόν τι.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Κατ' ἀρχαῖον φιλόσοφον τρεῖς ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεις μεγάλαι, Φρόνησις, Ἰσχύς, Τύχη. Κατ' ἐμὲ κριτὴν, ἡ τύχη δύναται μέγιστα καὶ πλεῖστα. Ἐὰν ὁ ἀνθρώπινος βίος παραβληθῇ πρὸς πελαγοδρομίαν ἱστιοφόρου πλοίου, ἡ μὲν τύχη εἶναι ὁ ἄνεμος, ὁ ἄνευ τῆς ἡμετέρας συνεργίας ταχέως καὶ πολὺ μακρὰν ὁδὸν ἡμᾶς εἴτε εἰς τὰ πρόσω, εἴτε εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ δὴ καὶ εἰς τὰ πλεῖστον ἢ ὅσον βουλόμεθα καὶ πειρώμεν· οὐδεμίαν ἔχομεν χρεῖαν κωπῶν. Τῆς τύχης τὴν δύναμιν ταύτην κάλλιστα ὑπεμφαίνει ἰσπανικὴ παροιμία λέγουσα: «Δὸς τῷ υἱῷ σου τύχην, καὶ ρίψον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν».

Τρία εἰσὶ τὰ ἐλατήρια τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων· α') ὁ ἐγωϊσμός, ὅστις ἐπιθυμεῖ τὸ ἴδιον ἀγαθόν (δὲν ἔχει ὄριον)· β') ἡ κακία, ἥτις ἐπιθυμεῖ τὴν βλάβην τοῦ ἄλλου (φθάνει μὲν τῆς ἀκρας σκληρότητος)· γ') ἡ εὐσπλαγγνία, ἡ θέλουσα τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἄλλου (προχωρεῖ μέχρι τῆς γενναίας ἀφύπνου, τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς. (Schopenhauer).

* * * Ἀγρία εἶνε ὅλα, καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς μας, ἀν δὲν ἔχωμεν κανένα κοινωνὸν τῆς ἡδονῆς μας. (Βύρων)

* * * Ἡ εἰς τὴν ὀκνηρίαν παρεπομένη πάντοτε ἀνία εἶνε ὡς τις φυσικὴ εἰδοποίησις διδάσκουσα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐργασίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Περὶ τῆς νοσηροσύνης τῆς ἀράχνης πολλὰ μέχρι τοῦδε εἶπον οἱ ζωολόγοι. Ἐσχάτως πάλιν Ἀγγλος ἐντομολόγος, θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὰ λεγόμενα περὶ τοῦ μικροῦ ἐντόμου, μετεχειρίσθη πολλάκις τὸ ἐπόμενον πείραμα. Ἐνέπηξε τὴν βλάβδον τοῦ ἐν μέσῳ μικροῦ τέλματος ὕδατος, ἐπὶ δὲ τῆς βλάβδου ἔθεσεν ἀράχνην τινὰ ἀρουραίαν, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας παρατηρῶν τί θὰ ἀπογείνῃ τὸ ζωύφιον, καὶ ἂν θὰ δυνήθῃ νὰ ἐκφύγῃ. Ἰδοὺ δὲ εἰς τί μέσον προσέφυγεν ἡ ἀράχνη κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἐπιστήμονος. Τὸ ἐντομον, ἀροῦ διέτρεξε κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν τὴν νῆσον, ἐφ' ἧς ἀρέθη, καὶ ἐπέστη τελεῖως ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχε διέξοδος, ἐφάνη ἀπελπισθὲν ἢ μᾶλλον σκεπτόμενον, διότι μετὰ τινος στιγμῆς ἤρξατο ἀναρριχώμενον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς βλάβδου, ἀφ' ἧς ἐξήρτησε τὴν ἄκρον ἱστοῦ καὶ εἴτα κρεμασθὲν ἀπ' αὐτοῦ κατέβη μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἀκίνητον, ὥσπερ περιμένον, ἕως οὗ ῥιπὴ ἀνέμου θέσασα αὐτὴν εἰς κίνησιν τὴν ὥθησε πρὸς παρακείμενον θάμνον, εἰς οὗ τοὺς κλάδους περιπλεχθεῖσα εὗρε τὴν σωτηρίαν.

Ἡ δύναμις, ἥτις ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ κεραυνοῦ ἠκόντιζε κατὰ τῶν ἀνθρώπων τὰ θανατηφόρα τῆς βέλη, καὶ ἥτις πρότερον ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκφρασις θείας ὀργῆς, ἐδωκεν ἡ σήμερον ἐν μυρίαις συσκευαῖς καὶ ἐγένετο πιστὴ σύντροφος καὶ βοηθὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ σπανία καὶ θαυμασία εἰκὼν, ἥτις παρουσιάζεται τῷ ἐπισκεπτομένῳ τὸ μέγαρον τῆς ἐν Παρισίοις ἡλεκτρικῆς ἐκθέσεως, πᾶσαι αἱ μυρίαι συσκευαὶ καὶ ἐφευρέσεις φωνάζουσι μεγαλοφώνως ὅτι νέος ἀρχίζει αἰὼν, «ὁ ἡλεκτρικὸς αἰὼν».

Μένει τις ἐκπληκτος ἐὰν θελήσῃ νὰ σπουδάσῃ ἐνταῦθα τὰς λειτουργίας τοῦ μικροῦ σχεδὸν ἀοράτου ἡλεκτρικοῦ σπινθῆρος ἐν ταῖς ποικίλαις αὐτοῦ πρακτικαῖς ἐφαρμογαῖς. Ἐκτὸς τῆς τηλεγραφίας καὶ τῆς τηλεφωνίας βλέπει τις ἐνταῦθα τὴν φωτοφωρίαν, ἥτοι τὴν μετατροπὴν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων εἰς τονικὰς δονήσεις διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ μεγάρου ἀναχωρεῖ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὀβελίσκου τῆς πλατείας τῆς Ὀμονοίας ἡ «ἡλεκτρικὴ ἄμαξα» τοῦ Siemens, ὅπως δι' ὅλου ἀθροῦς καὶ μετὰ μεγίστης ταχύτητος φέρουσα πεντήκοντα ἄτομα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸ ἰχθυοειδὲς τεσσάρων μέτρων μήκους «ἡλεκτρικὸν ἀερόστατον» τοῦ Tissandier περιτρέχει ἐπίχαρι τὸν ἀέρα, ἐν ᾧ συνάμα ἐν τῇ μικρᾷ λίμνῃ τῇ ὑπὸ ἐπιχαρίτων κα-

ταρρακτῶν καὶ ἀρωματικῶν ἀνθέων περιβαλλομένη ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἐκθέσεως «ἡ ἡλεκτρικὴ λέμβος» τοῦ Trouné ἐκτελεῖ τὰ κυκλοτερὰ τῆς ταξείδου. Μόνον ἡ τριὰς αὕτη «ἄμαξα, ἀερόστατον καὶ λέμβος» ἀρκοῦσιν ὥπως δεῖξωσι τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα ἐν ὅλῃ τοῦ τῆς δυνάμει καὶ μεγαλοπρεπείᾳ.

Ὁ Trouné, ὅστις κατέχει σήμερον ἐπισημοτάτην θέσιν ἐν τῷ ἡλεκτρικῷ κόσμῳ, ἐκτὸς τῆς θαυμασίας του λέμβου ἐξέπληξε τὸν κόσμον καὶ δι' ἄλλου πλάσματος τῆς μεγαλοφυΐας του. Ἐφεύρε ζῶντα ἡλεκτρικὰ κοσμήματα, ψυχὰς, αἵτινες κινουσι τὰς πτέρυγας αὐτῶν, μικροὺς λαγῶδες, οἵτινες διὰ τῶν μικρῶν τῶν ποδῶν κροτοῦσιν ἀργυροῦς κώδωνας χαριέντως τερετίζοντας. Ἐκαστον τῶν κοσμημάτων τούτων τιμᾶται ἀπὸ 100 μέχρι 5,000 φράγκων, δι' ὃ μόνον πλουσίους ἐπιτρέπεται νὰ φέρωσι τοιαῦτα κοσμήματα καὶ αἱ μὲν κυρίαι φέρουσι ταῦτα ἐπὶ τῆς κόμης, οἱ δὲ κύριοι ὡς στηθοβελόνες. Αἱ ἀγαπῶσι τοιαῦτα ἡλεκτρικὰ κοσμήματα οἱ πλούσιοι ἡγεμόνες τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, φέροντες ταῦτα ἐπὶ τοῦ μεγαλοσχήμου τουρβανίου τῶν τοιοῦτον κοσμημάτων νομίζεται λίαν κομψοπρεπὲς ἐν συμποσίοις καὶ συναναστροφαῖς. Ἄλλ' ὅς ἀφώμεν τὸν μέλανα πρίγγιπα τοῦ Γάγγου, καὶ ὅς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ μαρμαῖρον μέγαρον ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα, στρέφοντες ὀλίγον τὴν προσοχὴν εἰς σοβαρώτερα ἀντικείμενα.

Ἐδῶ κατακρημνίζονται ἀπὸ ὕψους πολλῶν μέτρων ὑπερμεγέθεις ὄγκοι ὕδατος· τούτους πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἀνύψωσεν ἡ μικρὰ, ἀσήμαντος ἡλεκτρικὴ μηχανή. Ἐκεῖ κάθονται δέκα νέαι κόραι ἔμπροσθεν κομψῶν ῥαπτικῶν μηχανῶν καὶ κατασκευάζουσι πᾶν εἶδος φορέματος, ἀλλὰ δὲν κοπιάζουσι πλέον διὰ τῆς βλαβερᾶς κινήσεως τῶν ποδῶν· περὶ πάντων φροντίζει σήμερον ἡ μικρὰ ἡλεκτρικὴ μηχανή. Ὀλίγα βήματα περαιτέρω εὐρισκόμεθα πρὸ τοῦ γερμανικοῦ διαμερίσματος. Μεγάλῃ αἵθουσα φιλοκάλως ἐστολισμένη μετεβλήθη εἰς ἐργαστήριον μηχανῶν· ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι τὰ ἐκθέματα τῶν γνωστῶν μηχανοποιῶν τοῦ Heilmann, Ducommun καὶ Steinlen ἐν Mülhausen τῆς Ἀλσατίας. Εὐμεγέθεις περιάκτους, ῥυκάνας καὶ τρύπανα πρὸς ἐπεξεργασίαν τοῦ σιδήρου βλέπει τις ἐνταῦθα· πολυάριθμα δὲ μέλανα σκυτάρια ροιζοῦσι ζωηρῶς ἐν τῷ ἀέρι. Ποῖος κινεῖ τὰς πολυαρίθμους ταύτας ἀδιακόπως κινουμένας μηχανάς; Καὶ ταύτας ἡ μικρὰ ἡλεκτρικὴ μηχανή. Ἄλλ' οὐχὶ μόνον τοῦτο κατορθοῖ. Οὐχὶ μόνον κινεῖ τὰς μηχανάς ταύτας, ἀλλὰ χορηγεῖ προσέτι εἰς τὸ ἐργαστήριον εὐχάριστον καὶ διαυγέστατον φῶς ἐν πρακτικωτάτοις κωνικοῖς καὶ λευκοῖς κώδωνι κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἐδισῶνος. Τὸ σύστημα τοῦτο, ὅπερ πρὸ ὀλίγων ἐβδομαδῶν εἶχεν ἔτι ἀπειραρίθμους ἀντιπάλους, κατέβαλε σήμερον ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Παρισίων πάντας διὰ τῶν ἐξαιρέτων αὐτοῦ ιδιοτήτων.

Εἰς τὰ φρικώδη βάθη τῶν μακρῶν σπηραίων εἰσέρχεται σήμερον ἡ ἡλεκτρικὴ μηχανή, καὶ κινεῖ ἐνταῦθα ἀσφαλῶς τὰ εὐμεγέθη τρύπανα, ἅτινα προετοιμάζουσι τὸν ὁδὸν τῆς δυναμίτιδος. Δὲν εἶνε ἀνάγκη πλέον νὰ πορευθῶμεν εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς τὴν συναυλίαν· ἡ ἡλεκτρικὴ μηχανή πορεύεται νῦν ἀντὶ ἡμῶν. Καθήμεθα ἐπὶ πορφυρᾶς μαλακῆς ἑδρας, πλησίον ἡμῶν κρέματα μετὰζινον σχοινίον, οὐτινος τὸ ἄκρον φέρε ἀργυρᾶν λαβὴν. Ἀρκεῖ νὰ πλησιάσωμεν τὴν μεταλλίνην λαβὴν εἰς τὸ οὖς, ἵνα εὐρεθῶμεν πάραυτα ἐν τῷ μέσῳ θείως παιζούσης ὀρχήστρας. Πόσον παλαιὸν φαίνεται ἡμῖν σήμερον τὸ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐφευρεθὲν τηλεφώνον! Αἱ συσκευαὶ αὗται, εἰ καὶ εἰσέτι οὐχὶ τέλειαι καὶ τινες αὐτῶν λίαν πολυδάπανοι πρὸς χρῆσιν ἐν τῷ βίῳ, δεικνύουσι τοῦλάχιστον ὅτι ἡ ἡλεκτρικὴ δύναμις εἶνε ἐν καταστάσει νὰ ἐκτελῇ τὰς ποικιλωτέρας ἐργασίας, καὶ τέμνουσιν ὅλως νέαν ὁδὸν μεταρρυθμίσεων ἐν τῷ κοινωνικῷ ἡμῶν βίῳ.

Γερμανικὴ ἐφημερὶς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 66ης ἐπετείου ἑορτῆς τῆς συστάσεως τοῦ 2ου εὐζωνικοῦ τάγματος, ἐν ᾧ ὁ πρίγκιψ Βίσμαρκ ὑπῆρξε τῆς ἐξελοντῆς ἐπὶ ἐν ἔτος, ἀναφέρει τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον περὶ τῆς ἐν Greifswalde διαμονῆς του, ἐνθα τὸ τάγμα τοῦτο ἐστάθμευεν ὡς φρουρά.

Ὡς πάντες σχεδὸν οἱ φοιτηταί, ὁ μέλλων ἀρχιγραμματεὺς τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας περιήρχετο συχνὰ εἰς χρηματικὴν ἀπορίαν, δι' ἣν ἀναγκάζετο νὰ μὲν χρεώσῃ εἰς τὸν ξενοδόχον του. Ὅταν δ' ἀπῆλθε τοῦ πανεπιστημίου, ἀφῆκε εἰς τὸν κ. Witte (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος) ἀντὶ πάσης πληρωμῆς ἀπόδειξιν τῆς ὀφειλομένης ποσότητος. Ὁλόκληρα ἔτη παρήλθον ἔκτοτε, καὶ ἡ ἀπόδειξις ἔμεινε πάντοτε εἰς τὸ βάθος τοῦ κιβωτίου τοῦ κ. Witte. Ἄλλ' ἡμέραν τινὰ τέλος ὁ ξενοδόχος ἀναγινώσκει ἐν ἐφημερίδι περὶ συνεντεύξεως γενομένης ἐν Βιάριτς μετὰ Νάπολέοντος Γ' καὶ τοῦ Πρώσου ἀπεσταλμένου Βίσμαρκ, καὶ μανθάνει ὅτι ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος οὐδεὶς ἄλλος ἢ τὸ ἡ δ' οἱ φοιτητῆς ὁ ὀφείλων αὐτῷ τὰ χρήματα. Γράφει λοιπὸν ἀμέσως εἰς Παρισίους πρὸς τὸν Βίσμαρκ, υπομνηστικῶς αὐτῷ τὴν ὀφειλὴν του, οὗτος δὲ χωρὶς νὰ βραδύνη ἀποστέλλει τὰ χρήματα παρακαλῶν τὸν κ. Witte νὰ ἐρευνήσῃ ἐὰν καὶ ἄλλοι ὑπάρχουσιν ἐν Greifswalde, οἵτινες νὰ ἔχωσιν ἀπαιτήσεις παρ' αὐτοῦ, ἵνα ἀποταθῶσι πρὸς αὐτὸν πρὸς ἐξόφλησιν.

Μία τῶν χρησιμωτάτων τελευταίων ἀνακαλύψεων, ἡ χρῆσις τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ὡς δυνάμεως κινήτηριον, θέλει ἐφαρμοσθῇ προσεχῶς ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ἐν τῇ κομητείᾳ Antrim ἤρξατο ἄρτι ἡ κατασκευὴ τροχιοδρόμου ἡλεκτρικοῦ, ὅστις θέλει συνδέσει τὸ Portrush μετὰ τῆς Λεωφόρου τῶν Γιγάντων. Οὕτω καλεῖται εἶδος ἀκρωτηρίου, ὅπερ ἐπερείδμενον ἐπὶ πολυαρίθμων στηλῶν

ἐκ βασάλτου (basalte) λίθου, εἰσχωρεῖ εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἐντὸς τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ τὸ λίαν περιέρχον αὐτοῦ προσελκύει κατ' ἔτος μέγαν ἀριθμὸν περιηγητῶν. Τὰ ἐγκαίνια τῶν ἐργασιῶν ἐγένοντο ἐσχάτως ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πρυτάνεως τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Δουβλίνου. Θέλει δὲ κατασκευασθῇ ὁ τροχιόδρομος οὗτος κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ τροχιοδρόμου Siemens, ὅστις ὑπῆρχε κατὰ τὴν τελευταίαν διεθνή ἐκθεσιν τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἐν Παρισίοις.

Τὸ φρικώδες ἔθιμον τῆς ἀνθρωποθυσίας διατηρεῖται ἐν πλήρει ἰσχύϊ παρὰ τοῖς ἀγρίοις τῆς Ἀφρικῆς. Κατὰ τινὰ ἐπιστολὴν ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας Cape Coast Castle πρὸς τὸ πρακτορεῖον Ρέουτερ, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσαντῶν διέταξεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν σφαγὴν διακοσίων νεανίδων, τοῦτο δὲ πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἢ ὥπως μεταχειρισθῇ τὸ αἷμα τῶν θυμάτων πρὸς ἀνάμειξιν μετὰ τῆς ἀσθέστου, ἥτις ἐμελλε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπισκευὴν ἐνὸς τῶν βασιλικῶν μεγάρων. Τὴν φοβερὰν εἰδησιν ἐκόμισε μία τῶν νεανίδων, ἐκ τῶν ὀρισθεισῶν διὰ τὸ ἀπαίσιον ἔργον, κατορθώσασα εὐτυχῶς νὰ διαφύγῃ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως. Ὡς γνωστὸν, τοιαῦτα θυσιάαι δὲν εἶνε σπάνια παρὰ τοῖς Ἀσσαντῶν.

Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἔπαυσαν ἔτι ἀπονέμοντες παντοῖα τεκμήρια τιμῆς εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀτυχοῦς προέδρου Γάρφνλδ.

Ἦδη ἀπεφασίσθη, ἵνα ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἀποτυπωθῇ ἐπὶ τῶν πενταλέπτων διεθνῶν γραμματοσήμων, ἵνα οὕτω τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μορφῆς του διαδοθῶσι παρὰ τῷ λαῷ ὡς τὰ τοῦ Βασιγκτῶνος αὐτοῦ. Πλὴν δὲ τούτου ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ τῆς Φιλαδελφείας κόπτεται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην μετὰλλιον χρυσοῦν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου τῶν δύο προέδρων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, οἵτινες ἀπέθανον δολοφονηθέντες. Τὸ μετὰλλιον τοῦτο φέρει κεχαρμαμένην ἐξ ἐνὸς μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ προέδρου Γάρφνλδ, ἐκ τοῦ ἄλλου δὲ τὴν τοῦ προέδρου Αἰγκλν.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Γάρφνλδ οἱ νοσηλεύοντες αὐτὸν ἰατροὶ, ὥπως κρίνωσι περὶ τῶν δυνάμεων του, ἐπρότειναν αὐτῷ νὰ γράψῃ τὸ ὄνομα του ἐπὶ φύλλου χάρτου. Ὁ πρόεδρος ἔγραψε τότε τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις: Strangulatus pro patria, ὅφ' ὅς ἔθηκε τὴν υπογραφὴν του διὰ χειρὸς εὐσταθοῦς.

Τὸ φύλλον ἐκεῖνο τοῦ χάρτου, ἐγκαταλειφθὲν ἐπὶ τινος τραπέζης μετὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἱατροῦ, ἔχον δὲ νῦν ἱστορικὴν ἀξίαν, ἐπωλήθη ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ ἀναλαβόντος αὐτὸ ὑπηρέτου εἰς τινὰ συλλέκτην αὐτογράφων ἀντὶ 550 δολλαρίων (2,800 φρ.).

Τὸ ἀκόλουθον περίεργον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας εὐρίσκομεν ἐν βενετιανῇ τινὶ ἐφημερίδι.

Ὁ Φραγκίσκος Ἰωσήφ ἀρέσκεται πολὺ, ὅταν

εξορίσκειται εἰς Schönbrunn, νὰ ἐξέρχεται πεζὸς καὶ μόνος, ἀπλούστατα ἐνδεδυμένος, εἰς μακρυνούς περιπάτους ἐν τοῖς πέριξ.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν, πρὸ δύο περίπου μηνῶν, ἐπέρχεται αὐτῷ ἡ ἰδέα νὰ μεταβῇ μέχρι γειτονικοῦ χωρίου, δύο λεύγας τῶν ἀνακτόρων ἀπέχοντος, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν διάσημον ζωγράφον Mackart, διατρέχοντα αὐτόθι χάριν μελετῶν.

Ὁ αὐτοκράτωρ γίνεται δεκτὸς ὑπὸ γραίας ὑπηρετίας, ἥτις τὸν ἐρωτᾷ τί ἐπιθυμεῖ.

— Τὸν κ. Mackart.

— Τί τὸν θέλετε;

— Θέλω νὰ τὸν ἴδω.

— Διὰ νὰ τὸν ἀνησυχήσετε καὶ σεῖς, βέβαια!

Ἄ! μὰ δίκαιον ἔχει νὰ παραπονῇται ὅτι δὲν τὸν ἀφίνουν νὰ ἐργασθῇ.

— Ἀλλὰ, καλὴ μου γυναῖκα, πάρε σὲ παρακαλῶ νὰ τοῦ δώσης τὴν κάρτα μου.

— Δὲν εἶνε μέσα.

— Ἄ! τότε ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Λοιπὸν φύλαξε τὴν κάρτα νὰ τοῦ τὴν δώσης ὅταν ἐπιστρέψῃ.

— Ἄμ' δὲ θὰ νάχω τὴν ἔννοιάν σου!

— Δὲν θέλεις; Καλὰ! τότε λοιπὸν εἰπέ του ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἤλθε νὰ τὸν ἴδῃ.

Καὶ ἀπῆλθεν, ἀφείς τὴν ταλαίπωρον γραῖαν μὲ κεκηνὸς τὸ στόμα καὶ διεσταλμένους ἐκ τῆς ἐκπλήξεως τοὺς ὀφθαλμούς.

Τὸ ἡλεκτρικὸν φῶς τιμᾶται νῦν ὅσον τὸ φωταέριον. Ἐν Παρισίῳ πολλὰ ἰδιωτικὰ οἰκία καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα φωτίζονται ἤδη διὰ τοῦ Ἑδισωνείου φωτός.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Οἱ πρὸς εὐεξίαν τοῦ σώματος ἀπαιτούμενοι κανόνες εἰσὶν οἱ ἑξῆς: Μετριότης. — Καλὴ ἐκλογή τροφῆς. — Τάξις περὶ τὴν λήψιν αὐτῆς. — Μάσσησις. — Συνταξιοτροφὴ περὶ τὴν τραπέζαν. — Ἀσκήσις. — Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ ἀδιαθεσία, Ἀποφυγὴ φαρμάκων, Ἀνάπαυσις καὶ Διαιτα ἀκριβής.

Ἡ μετριότης εἶνε ὅπλον, διὰ τοῦ ὁποῖου εἰμπορεῖτε νὰ ἐμποδίσετε τὴν εἴσοδον τῶν ἰατρῶν. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὁ Κικέρων ἀποφάνεται ὡς ἑξῆς: «Tantum cibi et potionis adhibentus est, ut reficiantur vires, non opprimantur»· τουτέστιν, ἡ ποσότης τῆς τροφῆς καὶ τῆς πόσεως σκοπεῖ τὴν ζωογόνησιν μόνον τῶν δυνάμεων καὶ ὄχι τὴν καταπίεσιν αὐτῶν.

Ἡ τῆς τροφῆς ἐκλογή δὲν εἶνε ἥττον οὐσιώδης. Εἰπέ τις ὀρθῶς ὅτι τὸ εἶδος τῆς τροφῆς ἐπηρεάζει τὸν ἐγκέφαλον. «Quale est alimentum, talis est chylus: qualis chylus, talis sanguis: qualis tandem sanguis, tales sunt spiritus». Ὁ Charron ἔλεγεν: «οὐδέποτε ἄνθρωπος ἀγαπῶν τὴν κοιλίαν του ἔγραψεν ὠραῖον σύγγραμμα».

Ἡ περὶ τὴν λήψιν τῆς τροφῆς τάξις ἔχει μεγάλην σημασίαν, διότι ὁ στομάχος ἰσχυρότερον ἐργάζεται καθ' ὅρισμένα χρονικὰ διαστήματα, προσηκόντως ἀπέχοντα ἀλλήλων.

Ἡ μάσσησις ἐπηρεάζει σπουδαίως τὸν ὁργανισμόν, διότι ἡ τοῦ στομάχου λειτουργία εὐκολύνεται ἢ ἐμποδίζεται κατ' ὅσον ἡ τῶν ὀδόντων ἐνέργεια αὕτη τελεῖται καλῶς ἢ κακῶς. Ὁ Ἱπποκράτης ἔλεγεν ὅτι δὲν ζῇ τις γέρον μὴ ἔχων ὀδόντας καλοὺς, ὁ δὲ Οὐφελάνδ παρετήρησεν ὅτι οἱ εἰς βαθὺ γῆρας φθάσαντες ἔτρωγον βραδέως. Ὁ ἀμετάβλητος κανὼν τοῦ Ναπολέοντος ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτοῦ ἦν συνήθως μὲν 10 λεπτὰ τῆς ὥρας, κατὰ δὲ τὰς ἐστιάσεις ἐν τέταρτον. Οἱ συνδαιτυμόνες του εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ γευματίζωσι προηγουμένως.

Ἀκούσατε σεῖς, οἱ ὁποῖοι καταβροχθίζετε ἀδηφάγως τὴν τροφήν σας, καὶ οἱ ὁποῖοι οὕτω ποιῶντες φιλοδορεῖτε ἐαυτοὺς διὰ φλεγμάτων καὶ ἐρυγῶν. Ὁ διαιτητικὸς κανὼν, ὃν πᾶς τις πρέπει νὰ ἀκολουθῇ, εἶνε νὰ μὴ τρώῃ μόνος. Ἡ μοναξιά παραδίδει ἡμᾶς εἰς σκέψεις, αἵτινες ἐπιφέρουσι βλάβην εἰς τὰ νεῦρα, τὰ εἰς τὴν ἀφομοίωσιν τῆς τροφῆς προσεζάρχοντα. Ἡ χρῆσις ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ὅσον ἐλαφρὰ καὶ τερπνὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀνάγνωσις τούτων, οὐδόλως ἀναπληροῖ τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης συνομιλίαν. Ἡ ὁμιλία πρέπει νὰ εἶνε ἐλαφρὰ καὶ ποικίλη. Ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔλεγεν ἡ Mme de Sévigné, ἔχομεν ἀνάγκην διηγήσεων συντόμων καὶ μακρῶν μαχαίριων. Οὐδὲν δὲ διευκολύνει τὴν πέψιν ὅσον ἡ εὐθυμία· διὰ τοῦτο ἐν Λακεδαίμονι ὑπῆρχε πάντοτε ἀγαλμα γελῶν ἐντὸς τῆς αἰθούρας τῶν συμποσίων. Ὁ Πλούταρχος ἔλεγεν ὅτι ὁ γέλως εἶνε τὸ ἄριστον τῶν καρυκευμάτων ἐν τῇ τραπέζῃ.

Ἡ ἀσκήσις εἶνε ἐπίσης ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνυσ· ἡ ὑπὲρ τὸ δέον ὁμῶς ἀσκήσις καὶ ἡ ἐξαντλοῦσα διαγράφεται ἐκ τοῦ προγεύματος τῆς διαιτητικῆς.

Γάλλος τις ἱατρὸς ἔλεγε: «Τὸ καλῶς μασσῆν καὶ καλῶς περιπατεῖν (bien mâcher et bien marcher) εἶνε τὰ δύο μεγάλα μυστήρια τῆς μακροβιότητος, τὰ ὁποῖα ἐγὼ γνωρίζω». Ὁ δὲ Σχοπέλος ἔλεγε: «Χώνευσί τις τόσον διὰ τῶν κνημῶν ὅσον καὶ διὰ τοῦ στομάχου».

Ἡ μετὰ τὸ φαγεῖν ἀνάπαυσις εἶνε πάντοτε ἀναγκαία.

Εἶνε λίαν ἐπικίνδυνον νὰ καταφεύγῃ τις εἰς τὰ φαρμακεῖα ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀδιαθεσίᾳ. Ἰαφουσι τὸν ὁργανισμόν αὐτῶν κατ' ἔτος, ποιοῦντες ὑπερβολικὴν χρῆσιν φαρμάκων.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Α. Γρ.

1. Ὁ Βολταῖρος ἤθελε νὰ τῷ ἀναγινώσκωσιν ὁπότεν ἔτρωγε, καὶ ποῖον σύγγραμμα! τὸν Massillon. «Οἱ παλαιοὶ οὕτω συνείδον, ἔλεγε, καὶ ἐγὼ εἶμαι παλαιός».